

Kvalitetsredovisning 2010

**Förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg,
förskoleklass, grundskola och obligatorisk
särskola i Hammarö kommun avseende 2010**

Hammarö 2010-01-10

Namn: Lotta Larson

Rektor vid Lillängens rektorsenhet.

INLEDNING

Koppling till föregående KR/2010 års prioriterade områden:

- * Skolan ska utvecklas mot en större grad av flexibilitet. (Arbetslagsutveckling.)
- * Värdegrundsarbete/Likabehandlingsgruppen/Bemötande
- * Utveckling av IUP

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Vi fortsätter det inslagna arbetet med att utveckla våra arbetslag. Klasserna har varit stora – mellan 21 och 27 elever. Detta gör att flexibiliteten när det gäller var vi lägger resurser har varit stor. Specialpedagogen gör omfördelningar av resurser efter behov som uppkommer.

Viktiga grupper på skolan, för både elever, föräldrar och personal är skolans lokala elevhälsoteam samt Likabehandlingsgruppen. Elevhälsogruppen har utökat sin mötestid till 1,5 timme varje vecka.

Elevrådet är aktivt på skolan. Medlemmarna tar aktivt del i skolans utveckling bl a genom en *checklista för klassråd*. Där går vi igenom arbetsmiljön, värdegrundsarbetet, rörelsepass och kost och vad som ska förbättras inom respektive område. Det har också skett mötet mellan elevråd - utegrupp, elevråd – kokerska, elevråd och likabehandlingsgruppen. Ett stort och viktigt arbete är också att gå igenom trivsel och ordningsregler på skolan.

Alla pedagoger arbetar med IUP och skriftliga omdömen. Vi utvecklas hela tiden och arbetet pågår med att hela tiden förbättra de skriftliga omdömena. Pedagogerna lägger ner ett stort arbete för att få detta att bli bra.

Resultat:

Vi har en större förståelse för varandras behov.

Likabehandlingsgruppen träffas en gång i veckan på en bestämd schemalagd tid.

Likabehandlingsgruppen är känd av alla elever.

Elevrådets ordförande var med i den grupp som diskuterade lokalutredningen och satt även med i gruppen som diskuterade den nya idrottsanläggningen. Elevrådet har också arrangerat en "happening" för skolans alla elever som innebar att de utlyste en tävling om värdegrundsord samt bjöd alla elever på tilltugg.

Skolan har arbetat fram en egen IUP-blankett med tillhörande självvärdering och skriftliga omdömen.

Analys:

Det är inte optimalt att ha så stora grupper, men antalet elever i varje åldersgrupp har inte gett oss möjligheten att organisera på något annat sätt, eftersom vi tycker att vinsten med åldershomogena klasser är större.

Bedömning av måluppfyllelse:

På våra prioriterade mål 2010 ser jag som jag ser på läroplanens strävansmål – de går alltid att utveckla vidare. Det har skett en utveckling inom alla tre områdena – och denna utveckling kommer att fortsätta 2011.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Ett arbete med att möta alla nya förändringar som kommer att ske har påbörjats och jag som rektor är lugn inför förändringarna eftersom jag upplever att förändringsarbetet redan påbörjats i en positiv anda.

Hur har KR arbetats fram?

Kvalitetsredovisningen och skolans arbetsplan är en stående punkt på både ledarlagets och arbetslagens dagordning. Ledarlaget ger arbetslagen uppgifter att följa upp målen kontinuerligt under läsåret. 2010 års kvalitetsredovisningsmall har varit kända för alla. Föräldrar och elever har varit delaktiga under klassråd, elevråd och enhetsråd. De har även besvarat enkäter.

I december satt alla och följde upp det arbete som skett under året och utvärderingar gjordes i arbetslagen, likabehandlingsgruppen och förberedelseklassen. En pedagog har sedan läst igenom det insamlade materialet och vi har haft en kontinuerlig dialog runt materialet. Rektorn fick sedan materialet och sammanställde det för Lillängsskolans rektorsenhet. Som avslutning lades KR ut i Fronter för att personalen skulle få en chans att se slutprodukten och ge förslag på ändringar innan den lämnades vidare till förvaltningen.

Reflektion:

På sid. 43 i Skolverkets skrift "Kunskapsbedömning i särskolan och särsvux"(2009) står följande att läsa om kvalitetsredovisning i särskolan:

"Kommunerna är enligt förordningen (1997:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. skyldiga att årligen upprätta kvalitetsredovisningar. Detta omfattar även särskolan och särsvux. Ofta går det inte att urskilja särskolans resultat i de kommunala redovisningarna." Samma tanke har vi när det gäller vår förskoleavdelning.

Eftersom KR försvinner i den form den är idag, har vi bestämt att vi i år gör en Kr för förskolan, en för särskolan med fritidshem och en för grundskolan med förskoleklass och fritidshem. Detta har vi gjort för att vi vill att det framarbetade dokumentet ska, på ett tydligt sätt, vara ett arbetsmaterial att arbeta vidare utifrån under kommande kvalitetsarbeten.

FÖRUTSÄTTNINGAR/BAKGRUNDSFAKTORER

- Nettobudget för år 2010: 18 153 341
- Personalbudget: 15 066 341
- Ekonomiskt utfall:

Personaltäthet
(snittet för 2010)

Antal barn/elever
(Angivet barnantal utgör ett snitt för 2010)

Personaltäthet	2010	2009	2008	2007
Förskola (antal barn/årsarbetare)	6,7	6,0	5,7	5,1
Skolbarnsomsorg (antal barn/årsarbetare)	15,5	16,1	18,3	20,2
Förskoleklass (antal årsarbetare/100 elever)	7,9	7,1	9,5	11,0
Grundskola (antal lärare/100 elever)	8,8	8,6	9,1	

Antal barn/elever	2010	2009	2008	2007
I förskoleverksamhet				
Kommunal förskola	20	21	20	18
I förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg				
Förskoleklass	21	25	29	24
Grundskola	154	162	176	180
Skolbarnsomsorg	95	105	105	101
Särskola				
Särskola i Hammarö	4,5	7,5	9	6
Särskola i annan kommun	1	0	0	0

Organisation

Verksamheten är organiserad i en förskoleavdelning (Hattstugan), en förskoleklass och en klass per årskurs i grundskolan. På skolan finns även träningskola/grundsärskola (Klippan) och en förberedelseklass. Skolan har 27 elever med annat modersmål än svenska (17 %). Fritids omfattar tre avdelningar, en för 6-7-åringar, en för de äldre eleverna samt en avdelning för grundsärskolans barn.

Elevstödsresursen är en flexibel resurs som styrs efter elevers, pedagogers och gruppers behov. Rektor har, tillsammans med specialpedagog, det övergripande ansvaret för resurstilldelningen. En gång i veckan träffar rektor och specialpedagog skolans kurator och skolsköterska (Lokala elevhälsoteamet).

På skolan finns en ledningsgrupp som består av representanter från varje arbetslag (arbetslagsledare) samt rektor, skolassistent och specialpedagog. Ledningsgruppen träffas en gång i veckan.

Hattstugan har en inhägnad gård med gungor, sandlådor etc. som även används av träningskolans elever. Skolans övriga utemiljö har en bra standard.

Skolan ligger centralt belägen med en närhet till Skoghalls centrum som till exempel gör det lätt att använda kommunens bibliotek. Närheten till miljöstationen i centrum samt kommunens återvinningsstation underlättar Hattstugans arbete med miljö- och återvinningsfrågor. Vi omges av en fin natur med skogen och Väneren på promenadavstånd vilket gör att klasserna, bland annat via skolans skolskog, bedriver en del undervisning ute. Vi har tillgång till avslappningsrum, idrottslokal, skolbibliotek och matematikverkstad i skolbyggnaden.

Elevantalet har stadigt minskat de senaste åren vilket gör att vi måste vara flexibla när vi tilldelar resurser till grupperna. Gruppstorlekarna varierar mellan 17 och 29.

Personalens kompetens

All personal i den pedagogiska verksamheten har en pedagogisk behörighet för det stadiet de verkar. På skolan finns en specialpedagog och tre resurslärare varav två har speciallärarutbildning. Skolan har även en tjänst som är riktad mot förberedelseklassen och ämnet Sv A samt en pedagog med kompetens att arbeta med förberedande språkundervisning för nyanlända elever.

På skolan finns det förutom pedagogisk personal en skolassistent, en skolsköterska, en skolläkare och 3,3 resursassistenter. Verksamheten har också genom det övergripande elevhälsoteamet tillgång till kurator, skolpsykolog, specialpedagog med matematikinriktning samt språkpedagog.

Grundsärskolans personal har höjt sin kompetens genom följande insatser:

- *Handledning av Team Autism, habiliteringen, logoped och Bibbi Lindbom (språkpedagog)
- *En personal har varit med den centrala särskolegruppen till Kristinehamn för att utbyta erfarenheter och tankar kring särskolans organisation.
- *En personal har gått utbildningen "Ett pedagogiskt arbetssätt anpassat till personer med autism" som arrangeras av Utbildningscenter Autism.
- *Lärande samtal inom arbetsenheten.
- *Arbetslaget har en egen bokcirkel där litteraturen väljs gemensamt.
- *Vi har sett filmerna "Jag vill ha blå läsk"(kommunikation) och "Autism- svårigheter och möjligheter"

Förberedelseklassens pedagoger har höjt sin kompetens genom följande insatser:

- *Studiecirklar: "Språket lyfter", "Att förstå och använda tal" och "Genuspraktika för lärare".
- *Planering, och lärande möten runt skriftliga omdömen och IUP
- *Nya böcker för säsongen (Ulla Wentzel)
- *Svenskar och svenskhet (Fredrik Lindström)

- * Hinder i svenska grundskoleelevers matematikutveckling.(KAU)
- * Seminariedagar kring diskriminering:”Vår människosyn, Jaget och moralen – Lärarrollen och värdegrunden” och ”Den diskriminerande främlingsfientligheten, vad menar vi med rasism och hur handskas vi med den” (RUC)
- * Hur ska skolan och folkbiblioteket samarbeta inför den nya skollagen? (Region Värmland)
- * Språkets roll i alla ämnen - svenska som andraspråk.(KAU)

Rektor har höjt sin kompetens genom följande insatser:

- * Skolverkets konferens om förskolans läroplan.
- * Skolverkets konferens om förändringarna inom de obligatoriska skolformerna.
- * Rektor och lagen. (KAU i samverkan med skolverket och skolinspektionen)
- * Konferens: Diskriminerad, trakasserad eller kränkt i skolan – högsta ledningens ansvar. (Skolverket i samarbete med skolinspektionen, DO, BeO, arbetsmiljöverket och SKL)
- * Fortbildning om hedersrelaterad problematik. (Skolverket)
- * Var med på de flesta träffar tillsammans med F-3 i fortbildningen: Förstå och använda tal.
- * LAS och anställning (Personalavdelningen)
- * Arbetstidsorganisation – allt är möjligt, men vad är önskvärt? (JLutbildning)
- * Föredrag om sociala medier. (Nexbo utbildning)
- * Föredrag: Bedömning för skriftliga omdömen (Steve Wretman)

Likabehandlingsgruppen har höjt sin kompetens genom följande insatser:

- * Rädda barnens skolkonferens med temat mobbning, våld och barn med funktionsnedsättning.
- * Föreläsning om nätverk av organisationen Friends.
- * Kränkningar på nätet och sociala medier (Nexbo utbildning)
- * Föreläsning om Karlstads idrottsskola, Claes Havimäki
- * Seminarium angående diskriminering (RUC).

Personalen har höjt sin kompetens under året genom följande insatser:

- * Kurs i skoljuridik.(KAU)
- * Föreläsning med Lou Rossling ”Att tända stjärnögon”
- * Studiecirklar: ”Språket lyfter”, ”Att förstå och använda tal” och ”Genuspraktika för lärare”.
- * Hörselvårdskurs (Landstingets hörselvård)
- * Lärarpersonalen har deltagit vid samtliga A-dagar. Elevassistenterna, förskollärare och fritidspedagoger har deltagit vid stängningsdagar och när det har gått att lösa rent praktiskt.

Följande kompetens finns i de olika grupperna:

Klippan: 1 grundskollärare 1-7, 1 förskollärare med 40p inriktning mot särskolan,

Fritidshem, Klippan: 0,80 fritidsledare, en barnskötare och en resursassistent.

Hattstugan: 3 förskollärare.

Förskoleklass: 1,35 förskollärare.

År 1-3: 2 lågstadielärare, 2 grundskollärare 1-7 (Sv-SO), samt 0,5 mellanstadielärare med kompetensen specialpedagog och en speciallärare (lågstadielärare).

Fritidshem F-1: 2,75 förskollärare.

Fritidshem 2-5: 2,75 fritidspedagoger.

År 4-6: 2 mellanstadielärare, 1 grundskollärare 1-7 (Sv-SO), 1 grundskollärare 4-9 (Sv-SO), 1 folkskollärare, 0,32 lärare i trä- och metallslöjd, 0,32 lärare i textilslöjd och 1 speciallärare.

Hemkunskap, moderna språk och idrott köps av högstadiet.

På skolan finns för närvarande 3,3 resursassistenter.

NORMER OCH VÄRDEN/HATTSTUGAN

Mål:

Förskolan och skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfattas av dem.

Bildningsnämndens verksamhet utgår från den gemensamma värdegrunden om alla människors lika värde, solidaritet och jämställdhet.

En hälsofrämjande livsstil ska stimuleras för att förebygga barns fysiska ohälsa särskilt med tanke på övervikt och diabetes. Verksamheten ska ge ökad kunskap om vad som främjar hälsa och stimulera möjligheterna till aktiv och varierande fritid där folkhälsoarbetet prioriteras.

* Minst två enheter ska under 2010 få ”Grön Flagg”.

* Likabehandlingsplanens mål: Utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och förståelse för allas lika värde.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Vi fortsätter som tidigare med vår sopsortering och att besöka återvinningsstationen i Skoghalls centrum. I samband med detta har avdelningen haft besök av ”Skräp Maja”.

Under vårterminen utökade vi vårt miljöarbete. Vi anmälde oss till ”Håll Sverige rent” för att kunna ansöka och bli certifierade med Grön Flagg. Inom ramen för detta projekt valde vi att fokusera på temat kretslopp och kompostering. Vi har även investerat i en varmkompost till avdelningen. De äldre barnen deltar i komposteringen av köksavfall. Avdelningen har skapat ett miljöråd där de äldsta barnen ingår. Rådet träffas på grupptid tillsammans med den förskollärare som är ansvarig för arbetet med Grön Flagg. På Valborgsmässoafton städade barn och personal gården tillsammans.

Tidigare mål löper parallellt med årets mål och föregående års mål var följande:

- Alltid ha full diskmaskin
- Tvättade handdukar ska självtorka
- Bara ha tända lampor i de rum som används
- Skruva ner elementen
- Stänga av datorn när den inte används
- Hämta spillkartong från pappersfabriken i Skoghall

Värdegrundsarbetet sker mycket genom val av tema och årets tema utgår från boken ”Petter och hans fyra getter” av Einar Norelius. Den innehåller normer och värden i form av:

- Rätt och fel
- Olikheter
- Allas lika värde

Vid uppstarten av temat fick barnen besök av Krokrot och Kurre som gav barnen en present innehållande sagan.

Vi har fortsatt att arbeta med boken ”Leka tillsammans 117 enkla värdegrundsövningar” och utifrån den har vi introducerat en lek som främjar hjälpsamhet och förmågan att visa hänsyn. Barnen har genom drama gestaltat olika känslor t.ex. arg, glad och ledsen. För att barnen ska få träna sig på olika gestaltningsövningar har vi köpt in ett spel som heter ”Charader”. För att inspirera till olika dramalekar har vi investerat i maskeradkläder.

Vi har haft samarbetsövningar och enkla rörelseövningar i förskolans lokaler.

Resultat:

I nuläget har vi många yngre barn i gruppen och det har gjort att vi måste begränsa antalet barn som deltar vid besöken på återvinningsstationen.

Barnen visar delaktighet och intresse för miljöarbetet och vid t.ex. promenader eller utflykter plockar barnen upp skräp på eget initiativ.

Vid "Skräp Majas" besök visade barnen upp sina kunskaper genom att de lärde henne varför man inte ska skräpa ner i naturen och vart man ska slänga skräpet/soporna. De äldre barnen har lärt sig hur en varmkompost fungerar och de efterfrågar själva att få gå ut med matavfall. De har även kommit med förslag på att vi ska ta jord från varmkomposten och odla i.

Under miljørådets träffar har de t.ex. fört diskussioner om vad vi kan göra för att spara energi.

Barngruppen tycker att det har varit roligt med värdegrundsövningarna.

De använder ofta de nya maskeradkläderna och efterfrågar också att pedagogerna deltar i dramatiseringarna.

Analys:

Det faktum att barnen, under promenader i närområdet, plockar upp skräp på eget initiativ visar på att de förvärvat en kunskap som de bär med sig i det dagliga livet.

De nya inköpen till avdelningen samt värdegrundsövningarna har gjort att barnen efterfrågar dramatisering. De har visat ett stort intresse vid värdegrundsövningarna, men de måste ske vid upprepade tillfällen för att ge ett tydligt resultat.

Bedömning av måluppfyllelse:

Avdelningen arbetar för att bli certifierade med Grön Flagg och arbetar aktivt utifrån målet i Likabehandlingsplanen. Trots att vi ännu inte blivit certifierade anser vi att vi har en mycket god måluppfyllelse.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Vi fortsätter miljöarbetet för att förskolan ska bli miljöcertifierad med Grön Flagg. Inom värdegrundsarbetet kommer vi att inrikta oss på att arbeta med förståelsen för alla människors lika värde via samtal, diskussioner, litteratur och olika värdegrundsövningar.

NORMER OCH VÄRDEN/KLIPPAN

Mål:

Förskolan och skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfattas av dem.

Bildningsnämndens verksamhet utgår från den gemensamma värdegrunden om alla människors lika värde, solidaritet och jämställdhet.

En hälsofrämjande livsstil ska stimuleras för att förebygga barns fysiska ohälsa särskilt med tanke på övervikt och diabetes. Verksamheten ska ge ökad kunskap om vad som främjar hälsa och stimulera möjligheterna till aktiv och varierande fritid där folkhälsoarbetet prioriteras.

* Minst två enheter ska under 2010 få ”Grön Flagg”.

* Höstterminen 2010 gäller kulturgarantier för år 4-6.

* Likabehandlingsplanens mål: Utveckla självständighet och förmågan till socialt samspel.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Vi har varit delaktiga i en värdegrundsvecka där vi bl.a. lyssnat till Stefan Holm och sett filmen Hugo och Josefin.

Under vår morgonsamling har vi värdegrundsdiskussioner med eleverna varvat med praktiska övningar. Under MåBra lektionerna genomför vi olika aktiviteter som bl.a. stärker elevernas självförtroende samt ökar deras samarbetsförmåga och självständighet.

Inom grundsärskolan har eleverna hemkunskap fr.o.m. år 4, där grundtanken är att eleverna ska utveckla goda matvanor och en god hälsa. Vi har varje vecka en schemalagd tid där eleverna bland annat tillagar en näringsriktig måltid. Utifrån sina individuella förutsättningar har eleverna, utöver idrottslektionerna, någon form av fysisk aktivitet under veckan. Det kan vara t.ex. promenader, löpning på Kilene, skogsvistelse med mera. För att ytterligare stimulera eleverna till rörelse så har vi investerat i fler cyklar.

Inom ramen för MåBra och i enlighet med åtgärder för ökad måluppfyllelse har vi påbörjat vårt arbete med sopsortering. Eleverna går numera regelbundet till kommunens återvinningsstationer med olika avfall.

Vårt mål i likabehandlingsplanen är att utveckla självständighet och förmåga till socialt samspel, det görs på följande vis:

- Genom fler integreringstillfällen
- Genom sociala berättelser
- Adl-träning (Aktiviteter i det dagliga livet)

Vi har använt oss av sociala berättelser i samband med elevernas Adl-träning. Det har t ex handlat om hur man rör sig i trafikerade miljöer.

Vi har fortsatt att arbeta med lärande samtal inom personalgruppen.

Resultat:

Vi ser att vissa elevers förmåga att identifiera olika känslor har förbättrats.

Det utökade antalet cyklar har lett till att fler elever befinner sig i rörelse under såväl rasttid som fritidstid.

Under höstterminen har integreringen i respektive grundskoleklass utökats, men i ett fall har vi efterhand tvingats att minska på integreringstillfällena igen. Integreringen har lett till att Klippans elever känner igen och tar kontakt med integreringsklassens elever och personal.

De sociala berättelserna har hjälpt eleverna att bli mer självständiga i kontakten med samhället.

Gruppen har visat att deras kunskaper om sopsortering har ökat.

Analys:

Elevernas förmåga att hantera sociala situationer har ökat och det ser vi som ett led i att de har förbättrat sin sociala medvetenhet. Genom att elevernas olika rörelsebehov tillfredsställs så fungerar de bättre i ett helhetsperspektiv.

Vi tror att anledningen till att kunskapen om återvinning har ökat är att sorteringen och avlämningen sker på regelbunden basis. Den fysiska handlingen och återvinningskärlens tydliga bilder underlättar inläringen.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi anser att vi har en god måluppfyllelse.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Vi ska implementera kulturgarantin.

Vi strävar kontinuerligt att utöka integreringen för den elev som fortfarande har större delen av sin undervisning på Klippan.

NORMER OCH VÄRDEN/GRUNDSKOLAN MED FÖRSKOLEKLASS

Mål:

Förskolan och skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfattas av dem.

Bildningsnämndens verksamhet utgår från den gemensamma värdegrunden om alla människors lika värde, solidaritet och jämställdhet.

En hälsofrämjande livsstil ska stimuleras för att förebygga barns fysiska ohälsa särskilt med tanke på övervikt och diabetes. Verksamheten ska ge ökad kunskap om vad som främjar hälsa och stimulera möjligheterna till aktiv och varierande fritid där folkhälsoarbetet prioriteras.

* Minst två enheter ska under 2010 få ”Grön Flagg”.

* Hötsterminen 2010 gäller kulturgarantier för år 4-6.

* Likabehandlingsplanens mål.

Fritidshemmet: Utveckla förmågan att använda språket på ett trevligt och icke nedvärderande och kränkande sätt.

F-1: Utveckla elevernas förståelse över hur man är en bra kamrat och hur de ska använda språket på bästa sätt.

2-3: Öka elevernas förståelse i hur man är en bra kamrat och hur de kan använda språket så att alla ska känna sig trygga.

4-6: Utveckla en språklig säkerhet i tal och skrift.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Fritidshemmen arbetar aktivt för att alla barn ska känna trygghet. Det görs bl.a. genom samarbetsövningar där barnen övas i demokratiskt tänkande, hjälpsamhet, problemlösning och konflikthantering.

Under den gemensamma värdegrundsveckan arbetade fritids med innehållet i barnkonventionen.

Barnen vistas ute varje dag och för att stimulera dem till en aktiv fritid har fritidspedagogerna gått en kurs inom ämnet ”rastaktiviteter”.

Vi har gemensamma fruktstunder och till mellanmål serveras ingenting sött.

År 1 – 3 arbetar aktivt med värdegrunden och målet i likabehandlingsplanen går ut på att få eleverna att öka sin förståelse för hur man är en bra kamrat och använder språket på bästa sätt. Till vår hjälp i det arbetet har vi bl.a. använt oss utav sociala berättelser.

En gång per vecka lottas det ut rastkompisar och eleverna utvärderar rasterna på en kontinuerlig basis. Arbetet med språkbruket är ett ständigt fortlöpande projekt och i samverkan med hemmet sker individanpassade insatser. För att stimulera eleverna till rörelse genomförs ”Röris” varje dag och alla klasser har MåBra en gång per vecka. Inför MåBra lektionerna får eleverna vara med och rösta fram aktiviteter som de valt ut gemensamt. På klassrådet förs diskussioner om kost och vikten av att äta rätt.

Utifrån likabehandlingsplanen har 4-6 (Oceanen) fokuserat på två mål under 2010. Under våren var målet att alla elever ska bli mer aktiva på rasterna och att ingen ska känna sig utanför. Inför höstterminen valde de att arbeta för att skapa ett bättre och nyanserat språkbruk. Oceanens tre årskurser har numera gemensamma raster och varje klass har fått ett rastkitt bestående av bl.a. frisbee, rockringar, hopprep, basketbollar och fotbollar. Pedagogerna i år 4-6 har köpt in klassuppsättningar av skönlitteratur för att stimulera språkbruket. Man har arbetat på MåBra-lektioner med vilka värdeladdningar som ligger i olika ord, och arbetat med texter, skönlitteratur, film, drama och musik.

Eleverna har arbetat med musik, drama och film inom ramen för kulturgarantin. Klass 4 har våren och hösten 2010 haft ett samarbete med kulturskolans Vanja Reese.

Varje termin repeteras ordnings- och trivselreglerna i klasserna och varje vecka formulerar eleverna personliga mål utifrån normer och värden. V.43 genomfördes den skolövergripande värdegrundsveckan.

Det kompendium som vi gemensamt har arbetat fram under 2009 "Så här arbetar vi på Lillängskolan med nyanlända elever" är grunden för undervisningen med våra flerspråkiga elever. Det löper som en röd tråd under hela läsåret.

När elever riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck finns en handlingsplan som rektor tillsammans med specialpedagog och lärare i förberedelseklass arbetat fram.

I undervisningen med eleverna samtalar vi om olika kulturers högtider och traditioner. Vad har vi gemensamt och på vilka sätt är de olika?

Skolans arbetslag har slutfört en studiecirkel i genus under året.

Resultat:

Fritidspedagogerna ser att de olika samarbetsövningarna har främjat barnens interaktion. De äldre barnen tar självmant initiativ till att hjälpa de yngre i t ex. spel och lekar.

Pedagogernas medvetenhet när det gäller rastaktiviteternas betydelse har ökat och varje dag arrangeras olika lekar/aktiviteter.

Förskoleklassen har "Må Bra" lektioner varje vecka där de bl.a. läser sagor, tittar på film och diskuterar samt genomför olika former av samarbetslekar. Dilemman som uppstår i barngruppen tas upp på en daglig basis.

För att främja interaktionen mellan Älvens alla elever lottas det ut rastkompisar till en av veckans raster.

Fyra dagar per vecka har förskoleklassen "Röris" tillsammans med de andra eleverna på Älven och två eftermiddagar i veckan har de utomhuspedagogik. Varje termin åker man iväg på en heldagsutflykt till t.ex. Kilene eller Skagens Fyr.

Målet i likabehandlingsplanen har varit att få barnen att förstå hur man är en bra kamrat och använda språket på bästa sätt. Under hösten har vi bl.a. fokuserat på orden omtänksam och tacksam.

Pedagogerna i förskoleklassen ser att "Röris" har blivit ett behov hos eleverna, de finner glädje i rörelsen.

Systemet med rastkompisar har gjort att barnen har fått fler kompisar och genom att de tillsammans väljer aktivitet så har de tränat sig i att kompromissa.

I vårt språkarbete/värdegrundsarbete har barnen fått uppgifter att utföra gentemot klasskamrater och i hemmiljö, vilket har lett till att även föräldrarna är medvetna om vilka ord vi jobbar med.

Pedagogerna i 1-3 ser att elevernas medvetenhet om vad som är rätt och fel i samspelet med andra har ökat. Deras språkbruk har blivit bättre, men det förekommer fortfarande oönskat språk.

Eleverna är aktiva på rasterna och efterfrågar "Röris". De har visat glädje över att få vara med och bestämma aktiviteter till MåBra.

Schemaändringen kring rasterna har gjort att eleverna på Oceanen umgås mer över klassgränserna. Klimatet ute är mycket bättre och vi är nästan fria från konflikter, vilket gör att rastvärdarna kan ägna mer tid åt att aktivera de elever som behöver stöttning.

Vi upplever att språkbruket har blivit något bättre, men det är fortfarande för tidigt att dra några slutsatser och vårt arbete fortskrider.

Kulturgarantin har varit oerhört uppskattad av eleverna.

De elever som deltog i ett fiolprojekt i kulturskolans regi har fortsatt spela även efter projektets slut.

Elevernas förståelse för andra människor och förmågan till inlevelse har ökat.

På värdegrundsveckan lades fokus på ord – finord och fulord. De fula orden grävdes ner i slutet av veckan, och de fina orden pryder skolans entré.

Rasterna för Oceanens elever har blivit lugnare.

Studiecirkeln i genus har lett till en ökad medvetenhet hos pedagogerna.

Analys:

Barnens agerande tyder på att de känner sig trygga på fritids och vi ser att den friska luften gör att de håller sig pigga längre.

Det medvetna värdegrundsarbete har lett till att barnen/eleverna utvecklat sitt vi-tänkande och det har i sin tur hjälpt dem i uppbyggandet av kamratkontakter.

Ur skolverkets *Med demokrati som uppdrag* (2000) citerar jag ”Många arbetar med samtalet som metod för att finna nya former för konfliktläsning och förebygga våld. Samtal tar tid, och mycket tyder på att ökad kommunikation är ett av de främsta medlen för att för att stärka arbetet med värdegrunden. Flera undersökningar visar att barn och unga utvecklar etiska förhållningssätt i sina möten med andra barn och vuxna.”

Medvetna pedagoger, kontinuerliga arbetslagsdiskussioner och en närvarande pedagogik ligger till grund för elevernas ökade samspelförmåga.

Genom att eleverna ges mer inflytande så ökar deras ansvarskänsla och engagemang.

Elevernas medvetenhet om normer och värden har ökat och de är väl förtrogna med skolans ordnings- och trivselregler.

När eleverna vågar och deltar i samtal på lektionerna så sker en utveckling där alla elever får större perspektiv på sitt och andra människors liv.

Bedömning av måluppfyllelse:

Mål under normer och värden ser vi som strävansmål, mål som alltid kan arbetas vidare med och utvecklas.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Under våren kommer vi att arbeta vidare med att stärka samarbetet och att vara eniga i vårt förhållningssätt. Vi söker ständigt efter nya övningar att använda oss av inom ramen för MåBra. Flertalet pedagoger i 4-6 har påbörjat en fortbildning gällande kultur, film, musik och teater som inte bara kan användas till att nå kunskapsmålen utan också till att utveckla MåBra-lektionerna.

Samtal och utvärdering bör öka där elevernas åsikter och upplevelser får vara en grund för den pedagogiska planeringen.

LILLÄNGSSKOLANS REKTORSENHETS LIKABEHANDLINGSGRUPP

Övergripande arbete

Skolans övergripande mål i Likabehandlingsplanen: Alla barn och elever ska känna sig trygga – nolltolerans mot mobbning.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Likabehandlingsgruppen har schemalagda möten varje vecka.

I inledningen av höstterminen besökte de samtliga klasser och informerade eleverna om sin funktion. De har även medverkat i enhetsrådet och på föräldramöten.

Gruppen ansvarar för att upprätta skolans rastvärdsschema och ser till att det finns täckning under samtliga raster.

Under året har trivselenkäten reviderats och numera gäller samma enkät för alla årskurser. Enkäten skickas med hem en gång per termin och såväl elev som vårdnadshavare ska skriva under.

Likabehandlingsgruppen har skapat en egen e-postadress dit eleverna kan vända sig med olika funderingar. I samband med att klasserna informerades om detta delade gruppen ut visitkort med namn och mailadress.

Gruppen planerade och arrangerade den årliga värdegrundsveckan på skolan. Under den veckan arbetade alla med värdegrundsfrågor och särskild fokus lades på språkbruk. Det visades tre olika filmer beroende på elevernas ålder och efterföljande diskussioner fördes klassvis. Stefan Holm besökte skolan tillsammans med Karlstads Idrottsskolas representant Claes Havimäki. De föreläste om skolans betydelse och vikten av att äta rätt kost.

Resultat:

Likabehandlingsgruppen har haft tre fall under 2010. Två fall är avslutade med lyckat resultat och ett ärende pågår. Vid dessa tidpunkter har gruppen utökat sin gemensamma mötestid.

Utifrån åtgärder för ökad måluppfyllelse planerade gruppen att sätta upp en "Barnens brevlåda" där eleverna skulle kunna lämna meddelanden, men istället för en riktig brevlåda skapades en e-postlåda. Det har dock inte inkommit några ärenden eller funderingar via mailen.

Med utgångspunkt av resultaten i trivselenkäten genomförde gruppen enskilda samtal med de elever som framfört synpunkter om exempelvis rädslor eller förekomsten av kränkande ord. Liknande samtal fördes också med berörda lärare. Höstterminens enkätsvar visade att eleverna i år 1-3 ej längre klagar på eleverna i år 4 – 6 utan enbart på elever i samma åldersspann. Eleverna i år 4 -6 klagar i stort sett inte på någon.

En dialog har förts med elevrådet angående vilka platser på skolan som kan upplevas som otäcka och det yngre eleverna kunde räkna upp några ställen på framförallt skolgården. De äldre eleverna uppgav att det inte tyckte att det fanns otäcka platser, men några upplevde att det kunde vara stökigt i idrottens omklädningsrum om det inte fanns någon vuxen närvarande.

Rasterna är lugnare, men elevernas språkbruk kan fortfarande bli bättre. Under värdegrundsveckan samlades det in lappar med fina och fula ord. De fula orden grävdes ner i skogen och de fina orden sattes upp i skolans entré.

Analys:

Det faktum att rasterna är lugnare tror vi bl.a. beror på att de olika årskurserna numera har fler gemensamma raster och i kombination med personalens utökade rastvärstid gör det att konflikterna minskar.

Det inkom inga ärenden i gruppens e-postlåda och om det innebär att det inte finns något behov eller om information har varit för dålig är svårt att avgöra.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi är inte helt fria från mobbning.

Vi upplever att språkbruket har blivit bättre, men eftersom det arbetet påbörjades under höstterminen är det för tidigt att dra några slutsatser.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Vi fortsätter vårt arbete med eleverna och finns tillhands och stöttar pedagogerna. Vi kommer att sätta upp en riktig brevlåda som komplement till e-postlådan, för att se om det gör att det kommer in fler funderingar. Eftersom en medlem slutade under ht – 10 behöver vi komplettera gruppen med ytterligare en person inför 2011.

UTVECKLING, LÄRANDE OCH KUNSKAPER/HATTSTUGAN

Mål:

Förskolans pedagogiska verksamhet ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Skolan är en mötesplats där människor ska växa och utvecklas för att forma morgondagens samhälle. Mötet med skolan leder till att de studerandes tillit till sitt eget lärande och lusten till fortsatt lärande ökar. Barns/elevs lärande och utveckling ska ses som en helhet 1-16 år.

Genom det förebyggande arbetet inom språk och matematik där pojkar och flickor ges samma möjligheter utifrån individens behov kommer elevernas resultat över tid att förbättras. Elevhälsoteamets olika kompetenser är viktiga för tidiga upptäckter av barn/elever i behov av stöd.

* Varje avdelning i förskolan har en plan som beskriver vad och hur det medvetna språkarbetet sker.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Personalen har arbetat med att tydliggöra hur det medvetna språkarbetet sker.

Personalen har införskaffat och läst en del av boken *Flerspråkighet i förskolan*, som är ett referens- och metodmaterial från myndighet för skolutveckling.

För att stimulera barnens läsutveckling sker spontan och planerad högläsning och för att främja barnens språkutveckling använder man sig av: Rim och ramsor, flanosagor, språkpåsar (barnen tränar sin begreppsuppfattning) och boklån på biblioteket. Barn och föräldrar ges också möjlighet till hemlån av böcker via förskolan.

För att stärka barnens matematiska utveckling sker ett aktivt deltagande i:

- Bakning – de mäter upp de olika ingredienserna.
- Samling – räkna antalet barn. Hur många är här och hur många fattas.
- Födelsedagar – räknar antalet i ljus i tårtan.
- Ramsor och sånger – räknar ramsor och räknesånger.
- Spel – för att öka barnens intresse så har avdelningen köpt in ett flertal nya spel.
- Påklädning – när barnen klär sig pratar pedagogerna om olika räknebegrepp.
- Mattelådor har gjorts i ordning på förskolan och de äldre barnen har besökt skolans matematikverkstad.

Resultat:

Personalen på Hattstugan har en plan som beskriver vad och hur det medvetna språkarbetet sker.

Arbetet med språkutvecklingen har lett till att de yngre barnen låtsas läsa och skriva. De visar också stort intresse för bokstäverna som sitter på väggen. De äldre barnen frågar hur de ska skriva sitt eget och andras namn och flera behärskar det redan.

Biblioteksbesöken är uppskattade och barnen tycker att det är roligt att vara med och välja böcker och ljudsagor till avdelningen.

Personalen har använt sig av olika metodtips från den inköpta boken runt flerspråkighet i förskolan.

På grund av gruppammansättningen har avdelningen inte kunnat besöka skolans matematikverkstad i den omfattning de önskat, men trots det upplever de att barnen har fått ett ökat matematiskt intresse och en förbättrad förståelse för antal, mängd och begrepp.

Barnen visar intresse och vill vara delaktiga i att t ex räkna barnen på samlingen. De äldre barnen börjar få en uppfattning om mängd och antal. Begreppsbilden har barnen också fått en större förståelse för. I föregående tema fick barnen tillfälle att omsätta teori till praktik då de

först läste om längden på rävar och därefter fick de mäta på en uppstoppad rävar. Slutligen mätte de sig själva och gjorde jämförelser.

Analys:

Tre mycket viktiga delar i verksamheten som vi ständigt bör diskutera är: den pedagogiska lekmiljön, pedagogernas förhållningssätt, arbetssätt och barnsyn samt barnens förståelse av det de deltar i, alltså att verksamheten är i ett för barnen begripligt sammanhang.

Genom att barnen ständigt möter läsning och böcker i olika former blir det ett naturligt inslag i deras vardag och därmed efterfrågar de själva högläsning.

Trots att besöken i matematikverkstaden inte har kunnat ske på kontinuerlig basis så ser vi att intresset för matematik har ökat och det beror troligen på det medvetna arbetet och det nyinköpta materialet.

Hur förskolan möter barnens olika språk har en avgörande betydelse för hur de kommer att utvecklas som individer. På förskolan kan man påverka vilka språkliga kompetenser barnen kommer att uppnå i sina olika språk och stimulera deras kunskapsutveckling. Det är vår förhoppning att boken *Flerspråkighet i förskolan* hjälper oss i detta arbete eftersom den har tagits fram till stöd för personal som möter tvåspråkiga barn i förskolan.

Bedömning av måluppfyllelse:

Förskolan har en plan som beskriver vad och hur det medvetna språkarbetet sker, som dock kan utvecklas vidare.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

För att förnya och utveckla samlingarna har personalen köpt in följande litteratur: En rolig samling, Dramaresan, Språklust och Lekande lätt.

Pedagogerna kommer att arbeta efter den framarbetade språkplanen.

Rektor har påbörjat ett samarbete med övriga rektorer och språkpedagog Rickard Asker runt den framarbetade språkplanen, för att tillsammans utveckla planen vidare.

För att utveckla barnens matematiska intresse planerar förskollärarna att utöka antalet mattelådor. De kommer att skapa materialet med utgångspunkt från ”Så mattefrön” och ”Mina första matteord”, litteratur från Bonniers förlag. Femåringarna kommer att erbjudas ett material innehållande begrepp t ex mindre än, större än, parbildning och kategorisering.

Den reviderade läroplanen för förskolan ska via implemneringsinsatser göra att vi blir väl förtrogna med våra styrdokument.

UTVECKLING, LÄRANDE OCH KUNSKAPER/KLIPPAN

Mål:

Förskolans pedagogiska verksamhet ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Skolan är en mötesplats där människor ska växa och utvecklas för att forma morgondagens samhälle. Mötet med skolan leder till att de studerandes tillit till sitt eget lärande och lusten till fortsatt lärande ökar. Barns/elevs lärande och utveckling ska ses som en helhet 1-16 år.

Genom det förebyggande arbetet inom språk och matematik där pojkar och flickor ges samma möjligheter utifrån individens behov kommer elevernas resultat över tid att förbättras. Elevhälsoteamets olika kompetenser är viktiga för tidiga upptäckter av barn/elever i behov av stöd.

* I samverkan med skolan är fritidshemmet ett stöd för barns utveckling och lärande.

* Fritidshemmet erbjuder barnen en meningsfull, stimulerande och utvecklande fritid.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Vår undervisning bygger på en tydliggörande pedagogik och under höstterminen har samlingen varit i fokus. Vi har skapat ett mer anpassat material utifrån den elevgrupp vi har idag. Det visar mer konkret med hjälp av bilder och tecken vilken dag, månad, årstid, år och vilket väder det är ute.

För att stimulera elevernas matematikintresse går eleverna varje vecka till skolans matematikverkstad. Där får de både enskilt och i grupp arbeta praktiskt med matematik. Under året har vi tillverkat olika, praktiska matematikmaterial för såväl grundsärskolan som träningsskolan. Vi har arbetat för att medvetandegöra matematiken inom skolans alla ämnen. Överlag strävar vi efter ett helhetstänk och arbetar därför tematiskt med t ex medeltiden, pengar, världsdelar, djur om vintern, bondgårdsdjur mm. Vi fortsätter att gå till biblioteket varje vecka för att stimulera elevernas läsinträsse och varje dag har vi högläsning på schemat.

Vi har med hjälp av teacch, peccs, takk, flexiboard och olika datoriserade ljudträningmaterial arbetat för att utveckla elevernas språk/alternativ kommunikation. ”Step by step Communicator” är ett annat kommunikationshjälpmedel som vi använder oss mycket av. Med hjälp av den kan eleven spela upp förinspelade meddelanden som t ex. dagens datum, vad eleven har gjort under helgen, sånger, rim och ramsor m.m. Ett viktigt läromedel för språkutvecklingen är Irene Johanssons material, ”Karlstadmodellen”. Vi har även haft handledning utav habiliteringen och kommunens språkpedagog.

Varje vecka tränar vi olika aktiviteter i det dagliga livet med eleverna (ADL). Vi har t ex besökt olika affärer, caféer, restauranger, lekplatser och åkt kollektivtrafik såsom buss.

Vi har skapat ett sinnesrum, ”vita rummet”, som eleverna nyttjar dagligen. Vi har även investerat i ett bolltäck som ska användas i samband med dessa stunder. Bolltäcket uppbyggnad ger ett punktvist tryck på kroppen, vars mål är att stimulera sinnen och förstärka elevernas kroppsmedvetenhet.

Med inspiration från andra enheter som har träningsskola har vi format en mängd nya material. Det handlar exempelvis om begreppsträning, antalsuppfattning, färg och form etc.

Fritids och skolan samverkar inom olika områden t ex organiserar eleverna på Klippan varje år Sikta mot stjärnorna, då uppträder eleverna för inbjudna enheter från övriga skolan. Under förberedelserna ges eleverna tid till att öva på sång och koreografi under fritidstid.

Klippans fritidsverksamhet erbjuder varje vecka en rad olika aktiviteter. Vi besöker t.ex. biblioteket, går till olika lekplatser, promenerar i skogen och besöker olika butiker i närsamhället. För att främja integreringen även under fritidstid bjuds elever från grundskolans fritidsgrupper in till att delta i aktiviteter hos oss.

Under skolloven gör vi längre utflykter och under året som gått har vi bland annat besökt badhuset, Lekstunden (ett inomhuslekland), Mariebergsskogen och Kilenegården. Vi har även tagit del av olika arrangemang som Hammarö kommun och Folkets Hus anordnat under skolloven t ex. teatrar, bio och trolleriföreställningar.

Kontinuitet är viktigt för våra elevers inläring och därför försöker vi att ha vissa lektionspass även under skolloven.

I enlighet med åtgärderna för ökad måluppfyllelse från 2009 års kvalitetsredovisning så har vi köpt in dataprogrammet "Boardmaker". Vi har även investerat i en stor, färgkodad, datamus med styrkula till elevernas arbetsdator.

Resultat:

Adl-träningen är en viktig del i träningsskolans undervisning och vi ser en otrolig utveckling hos eleverna i form av att de har blivit tryggare och självständigare.

Kommunikationsträningen har bidragit till att ett flertal elever har utvecklats positivt när det gäller förmågan att kommunicera.

Vi märker att den strukturerade och tydliggörande pedagogiken underlättar elevernas kunskapsinhämtning.

Vårt "vita rum" har hjälpt eleverna att komma ner i varv och slappna av, vilket i förlängningen leder till en ökad koncentrationsförmåga.

Dataprogrammet "Boardmaker" har skapat gynnsammare förutsättningar för vårt arbete att generera olika material till vår enhet.

Fritidsverksamhetens kontinuerliga biblioteksbesök har lett till att elevernas intresse för böcker har ökat. De klarar även, i större utsträckning än tidigare, utav att vistats på biblioteket under längre stunder.

En gång i veckan kommer ett antal barn från Ängens fritidsgrupp över till Klippan. Det har visat sig fungera mycket bra och de besökande barnen har bl.a. varit väldigt intresserad av att lära sig tecken som stöd.

Analys:

Vi tror att Adl-träningen har hjälpt eleverna att få en djupare förståelse för sin egen och andras livssituation och det har bidragit till att de numera är tryggare och självständigare. Skolverket skriver i sitt stödmaterial "Kunskapsbedömning i särskolan och särvux" (2009) att elever inom särskolan behöver, vid sidan av de traditionella skolkunskaperna, hjälp att finna individuella strategier för att t ex påbörja, genomföra och avsluta en arbetsuppgift. Vi ser att elevernas självständighet i kombination med verksamhetens struktur har fört med sig att vissa numera klarar fler arbetsmoment på egen hand.

Vi upplever att eleverna mår bra av det faktum att vi ser på verksamheten som en heldagsskola där lärandet står i centrum. Det är viktigt att skolan och fritids strävar mot samma mål.

Bedömning av måluppfyllelse:

Pedagogerna strävar efter att eleverna ska nå de uppställda målen i kursplanerna. Mängden insatser är ett tydligt exempel på ambitionen att uppnå målen. Vi är på god väg men det går alltid att utvecklas mera

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

För att utöka samverkan med skolan planerar fritidsverksamheten att utföra praktiska moment kopplade till aktuella undervisningsområden.

Vi planerar att låta en elev hålla i en liten teckenkurs med de besökande barnen från Ängens fritids.

All personal ska tillsammans med rektor och specialpedagog medverka i skolverkets konferens om förändringarna i grundskolan och därefter lägga upp en implementeringsinsats så att vi alla blir väl förtrogna med styrdokumentet.

UTVECKLING, LÄRANDE OCH KUNSKAPER/GRUNDSKOLAN MED FÖRSKOLEKLASS

Mål:

Förskolans pedagogiska verksamhet ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Skolan är en mötesplats där människor ska växa och utvecklas för att forma morgondagens samhälle. Mötet med skolan leder till att de studerandes tillit till sitt eget lärande och lusten till fortsatt lärande ökar. Barns/elevs lärande och utveckling ska ses som en helhet 1-16 år.

Genom det förebyggande arbetet inom språk och matematik där pojkar och flickor ges samma möjligheter utifrån individens behov kommer elevernas resultat över tid att förbättras. Elevhälsoteamets olika kompetenser är viktiga för tidiga upptäckter av barn/elever i behov av stöd.

- * Andelen elever som i oktober år 1 lärt sig läsa ska vid varje enhet ligga på lägst samma nivå som 2009. (73 %)
- * Alla elever i år 3 ska klara målen i svenska, svenska A och matematik.
- * Utifrån analys av resultaten våren 2009 har alla skolor en plan som beskriver arbetsprocesser så att alla elever 2010 och framåt når målen år 5.
- * I samverkan med skolan är fritidshemmet ett stöd för barns utveckling och lärande.
- * Fritidshemmet erbjuder barnen en meningsfull, stimulerande och utvecklande fritid.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Under vt-10 har fritidspedagogerna varit delaktiga i att starta upp en nätverksgrupp för fritidsverksamheterna i Hammarö kommun.

Fritids och skolan samarbetar inom olika teman. När eleverna på Ängen satte upp en musikal om rymden genomfördes en del av träningen under fritidstid och de fick även tid och hjälp att tillverka rekvisita. Inför skolans luciaframträdande tillverkade fritidsbarn ljuslyktor som smyckade skolgården.

Ett antal barn från Ängens fritids går varje vecka över till sarskolans fritidsgruppering och deltar i lekar/aktiviteter.

Vid höstterminens start lägger förskoleklassen stor vikt vid att låta barnen öva sig i att våga tala och uttrycka sina känslor inför en grupp.

Klassen har följt Bornholmsmodellen samt tränat ljud och bokstäver. Vi har högläsning varje dag och vi lägger stort fokus på praktisk matematik. Vi arbetar med detta i klassrummet, utomhus och i matematikverkstaden. Under vårterminen har barnen läsläxa en gång per vecka.

Älven och Ängen lägger stor vikt vid att öka elevernas läsintresse och därigenom läsförmågan. Utifrån resultatet från LUS sätter man in riktade insatser för de elever som inte når målen. I samråd med Rickard Asker arbetar pedagog och elev med First Step-modellen och efter avslutad arbetsperiod fortsätter, vid behov, arbetet med riktade insatser. Till exempel går fritidspedagogerna in och har extra lästräning under skoldagen.

Samtliga elever besöker skolans matematikverkstad varje vecka. Där arbetar de enskilt eller i grupp med spel och praktiska övningar.

Älvens elever har även i år deltagit i ”Stora värmeljuskjakten”. Det är en tävling som syftar till att lära barn mer om miljö och återvinning och den arrangeras av Ikea och Världsnaturfonden i samarbete med Förpacknings- och tidningsinsamlingen.

Fritidspedagogerna på respektive enhet deltar aktivt även under skoldagen och deras arbetsuppgifter innefattar bild och skapande, musik, massage, tekniklego, NO – experiment, spel, skogsvistelse, lästräning, matematikverkstad, MåBra, idrott och rörelse.

Pedagogerna i F-6 samt förberedelseklass har implementerat "Nya språket lyfter" och fortsatt att utveckla IUP. För att främja läsförståelse i såväl svenska som engelska så har det köpts in klassuppsättningar av skönlitteratur.

Delar av personalgruppen har gått en omfattande fortbildning i matematik - "Förstå och använda tal". Under året som gått har Oceanen utökat besöken i matematikverkstaden och det har även köpts in mer material.

Utöver att delta i den gemensamma kängurutävlingen så har år 4 – 6 anordnat en egen matematikdag "Mästarnas mästare".

Eleverna med svenska som andraspråk har fått enskild undervisning och/eller stöttning i klassrummet utifrån enskilda elevers behov. Pedagogerna som ansvarar för förberedelseklassen har köpt in anpassad litteratur och undervisningsmaterial utifrån varje elevs behov. Undervisningen sker utifrån varje elevs individuella förutsättningar.

Resultat:

Nätverksarbetet inom skolbarnsomsorgen har lett till att det bildats en styrgrupp bestående av fritidspedagoger. 2 rektorer är tillfrågade att ingå i gruppen. Gruppen ska presentera ett projektförslag våren 2011.

Barnen har visat glädje över att de, under fritidstid, getts möjlighet att öva inför olika tillställningar. Uppvisningarna har stärkt barnens självkänsla och de tar numera egna initiativ till olika uppträdanden. Musikalen bidrog även till att gruppkänslan på Ängen som helhet stärktes.

Barnen som besökt Klippans fritids har visat att besöken t ex. väckt deras nyfikenhet för tecken som stöd. De frågar efter hur olika ord tecknas och övar sedan på dessa.

De flesta barn kan läsa enkel text när de lämnar förskoleklassen och samtliga når målen i matematik. Vi ser att den medvetna träningen har lett till att barnen blivit säkrare och vågar uttrycka sig inför de andra.

De flesta, men inte alla eleverna i 1-3, når målen i LUS. Vi ser att den praktiska matematiken har stimulerat elevernas abstrakta tänkande och en del lösningar har släppt.

Eleverna och deras familjer har engagerat sig i insamlingen av värmeljuskoppar och arbetat har lett till ett lärande inom miljötänkande och matematik.

Genom "Nya språket lyfter" upplever pedagogerna i 4-6 att de fått ett likvärdigt verktyg i sin bedömning av eleverna. Klassuppsättningarna av skönlitteratur har resulterat i fördjupade diskussioner om innehållet som har lett till bättre läsförståelse.

Genom de nya satsningarna på IUP har eleverna fått en större insikt i sin utveckling och blivit mer medvetna om sitt eget lärande. Personalen i sin tur upplever en större säkerhet när det gäller att formulera språket i planerna.

Lärarnas fortbildning i matematik har skapat gynnsammare förutsättningar för dem att hjälpa eleverna att utveckla och fördjupa förståelsen och motivationen för matematik. Besöken i matematikverkstaden har också bidragit till att skapa större lust för ämnet.

Arbetet med "Mästarnas mästare" gav eleverna ytterligare förståelse för att matematik handlar om så mycket mer än att räkna i en bok.

Eleverna med svenska som andraspråk har ökat sin efterfrågan av böcker. Läslusten och efterfrågan på böcker ökar eftersom vi kan erbjuda böcker på rätt nivå och med intressant innehåll för eleverna.

Elevernas tilltro till sin egen förmåga samt motivation för matematik ökar när förståelsen och begreppen blir konkretiserade och begripliga för eleven.

Skolan har en plan som beskriver arbetsprocesser så att alla elever 2010 och framåt når målen år 5.

LUS oktober år 1, 2010			
	Antal elever i årskurs 1	Antal som klarade lägst punkt 9 enligt LUS.	Andel som klarade lägst punkt 9 enligt LUS. (%)
Totalt	23	19	83 %
Varav flickor	14	12	86 %
Varav pojkar	9	7	78 %

Redovisning av LUS i skolår 1,3 och 6 våren 2010:

År 1 okt 2009: 73 % uppnår målen.

År 1 maj 2010: 92 % uppnår målen

År 3 maj 2010: 96 % uppnår målen

År 6 maj 2010: 78 % uppnår målen.

År 6 dec 2010: 100 % uppnår målen.

Mål år 3, våren 2010							
	Antal elever i årskurs 3	Svenska		Antal SvA		Matematik	
		antal	%	antal	%	antal	%
Totalt	23	20	95	3	33	23	78
Varav flickor	8	7	100	1	0	6	75
Varav pojkar	15	13	92	2	50	12	80

Redovisning av Adlers färdighetstest i matematik

År 3: 86 % hade stanine 3 eller högre

År 4: 81 % hade stanine 3 eller högre

År 5: 76 % hade stanine 3 eller högre.

Redovisning av hur många flickor respektive pojkar som skolår 5 klarar ämnesproven vid mätning 2010:

Svenska: 92 % av pojkarna och 100 % av flickorna.

Matematik: 92 % av pojkarna och 100 % av flickorna.

Engelska: 92 % av pojkarna och 100 % av flickorna.

Redovisning av hur många elever i år 5 som når upp till kursplanernas mål i övriga ämnen:

Bild, hem- och konsumentkunskap, musik, biologi, samhällskunskap, slöjd och teknik: 100 %

Idrott och hälsa, fysik, kemi, geografi: 96 %

Historia, religion: 93 %

Redovisning av DLS:

År 2 feb 2010: 79 % har stanine 3 eller högre. (2009: 86 %, 2008: 92 %, 2007: 71 %)

År 3 feb 2010: 74 % har stanine 3 eller högre. (2009: 85 %, 2008: 84 %, 2007: 68 %)

År 4 okt 2009: 85 % har stanine 3 eller högre. (2008: 65 %, 2007: 37 %, 2006: 74 %)

År 6 feb 2010: 100 % har stanine 3 eller högre. (2009: 92 %, 2008: 95 %, 2007: 76 %)

Resultat av brukarenkäten: Det var 36 personer som svarat på påståendena om fritidshemmet. Mål: I samverkan med skolan är fritidshemmet ett stöd för barns utveckling och lärande. Påståendet kunde inte läsas av direkt i enkäten. 75 % svarade 4 eller 5 på påståendet: Jag upplever att mitt barn får det stöd/den hjälp det behöver. 1 förälder svarade med en 2a och 8 föräldrar med en 3a.

Mål: Fritidshemmet erbjuder barnen en meningsfull, stimulerande och utvecklande fritid. På påståendet "Jag upplever att mitt barns fritidshem erbjuder honom/henne en meningsfull, stimulerande och utvecklande verksamhet", svarade 66,7 % 4 eller 5. 2 föräldrar svarade med en 2a och 10 föräldrar med en 3a.

Analys:

Genom att fritidsverksamheten samarbetar med skolan och dess olika teman/arrangemang blir det en röd tråd i elevernas skoldag och det underlättar för dem i deras inläring.

Vi upplever att besöken på Klippans fritids fört med sig att barnen fått en ökad förståelse för alla människors lika värde.

Pedagogerna i förskoleklass bedömer att arbetet i matematikverkstaden stimulerar barnen och hjälper dem i dess matematikutveckling. De tycker att det är roligt med läsläxa och det sporrar dem att läsa mer.

Att uppnå en god läsfärdighet är mycket komplext, där t ex självtillit, självförtroende, dialogen mellan skolan och hemmet, samspelet mellan pedagog – elev och stimulerande litteratur påverkar resultatet.

När det gäller arbetet i matematikverkstaden så ser vi att det praktiska arbetet i kombination med den anpassade miljön bidrar till en högre måluppfyllelse.

"Nya språket lyfter" har hjälpt Oceanens pedagoger i bedömningen av elevernas läs- och skrivutveckling. Genom att eleverna deltar aktivt i skrivande av IUP har de blivit mer medvetna om sin egen kunskapsutveckling.

Vi tror att eleverna med svenska som andraspråk har ökat sin läslust eftersom vi kan erbjuda böcker på rätt nivå och med intressant innehåll för eleverna. Elevernas tilltro till sin egen förmåga samt motivation för matematik ökar när förståelsen och begreppen blir konkretiserade och begripliga för eleverna. Undervisningens innehåll är av största betydelse för elevernas motivation. Gibbons (2002) påpekar just vikten av att de böcker som används vid läsundervisningen för andraspråkselever måste bidra till att ge dem en språkligt god miljö. Historiskt sett har många böcker som använts i skolan skrivits enbart i läsinläringssyfte. Sådana texter är funktionellt tomma och det ger inte andraspråkseleverna några språkliga förebilder.

Av de 4 elever som i år 1 inte uppnår LUS 9 i oktober, är det en pojke och en flicka som har annat modersmål än svenska. Utvecklingen visar att de kommer att nå LUS 9 under vårterminen. De övriga 2 eleverna behövde lite mer tid men var framme vid LUS 9 innan höstterminen slutade.

Det elever som inte nådde stanine 3 eller högre när det gäller Adlers färdighetstest har fått en extra insats vad gäller matematiken under 5 veckor. Eleverna har efter ny test visat stora framgångar och alla är nu uppe i stanine 3 eller högre. Eleverna i år 4 har alla gått vidare med matematiken och 3 har via åtgärdsprogram fortsatt stöd via individuella insatser. I år 5 har alla fått ett individuellt åtgärdsprogram.

Analysen för LUS år 6: I DLS uppnår 100 % av eleverna målen. I LUS uppnår inte 5 elever 18a (maj). Vår analys har blivit att vi misslyckats med att få elever att "lustläsa" och har därför börjat än mer med läsgrupper.

Lus år 6 i december: 100 % uppnår 18 a.

När det gäller de nationella proven i år 3 ser vi sambandet mellan SvA-elever och svårigheter i matematik. Eleverna får fortsatt stöd av pedagogerna i förberedelseklassen samt riktad, individuellt stöd av skolans speciallärare.

De nationella proven i år 5 visade på ett gott resultat. En elev klarade inte målen i 7 teoretiska ämnen. Pedagogerna har arbetat via åtgärdsprogram och riktade insatser. Eleven har nu flyttat till en annan kommun. En elev har inte nått målen i 4 teoretiska ämnen. Eleven har åtgärdsprogram och vi ser en utveckling.

Analys av brukarenkäten: På grund av omorganisationen 2009 har fritidshemmen fått åldersanpassat verksamheten vilket varit en omställning för både pedagoger, elever och föräldrar. Eftersom personaltätheten är "större" under skoltid är det lättare att genomföra planerade aktiviteter under skoldagen vilket vi tror leder till nöjdare föräldrar.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi är inte nöjda med resultatet eftersom alla elever har en rätt att klara kursplanernas mål.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Implementera projektförslaget från nätverkets styrgrupp.

Fritidsgrupperingarna planerar att öka användandet av låneböcker från skolbiblioteket. Älven kommer att dela upp barnen årskursvis och läsa högt i samband med eftermiddagssamlingen.

Förskoleklassens pedagoger arbetar som tidigare och försöker öka det individuella stödet för dem som har behov. Barnen ska bli mer delaktiga i bokvalet vid högläsning. Pedagogerna använder sig av de kunskaper som de tillägnats i studiecirkeln "Att förstå och använda tal". Vi planerar att låta de, som vid slutet av vårterminen kan läsa, få läsa högt för de andra vid speciella samlingar.

Älven och Ängen ska öronmärka mer tid för elever med behov och schemalägga fler tillfällen i matematikverkstaden.

Fortsatt implementering av Lgr11 samt utveckling av skriftliga omdömen.

Eleverna som inte var framme vid LUS 9 i oktober fick en medveten, riktad träning med hjälp av speciallärare 5 ggr/veckan.

Eleverna som inte uppnår LUS 9 i oktober och har annat modersmål än svenska får enskild undervisning av SvA-lärare 4 ggr/veckan. Ett nyinköpt material med tillhörande CD-skiva används också för att eleverna ska få höra den svenska språkmelodin upprepade gånger.

Resultaten i år 5 när det gäller ämnesprov samt bedömning i skolans övriga ämnen visade på att två elever behövde riktade insatser, lästräning, engelskträning samt skrivträning. Den elev som fortfarande går kvar i klassen har ett åtgärdsprogram och pedagogerna räknar med att

dessa riktade insatser behöver fortgå under hela skoltiden så att eleven får utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar.

Vi har börjat med läsgrupper på mellanstadiet och hoppas att de ska bli permanenta och sträcka sig som en röd tråd över alla årskurserna på mellanstadiet. En klass har på ett mycket medvetet sätt, tillsammans med så många vuxna som möjligt i 4-6, arbetat utifrån ett projekt som hade som syfte att skapa lust och motivation till läsandet samt att eleverna skulle få träna på de olika färdigheterna; läsa tyst och högt med flyt, kunna läsa mellan raderna, skapa inre bilder till det man läser, lyssna på andras tankar och åsikter, ta till sig huvudinnehållet i det man hör, tala- framföra egna reflektioner, återberätta så att andra förstår samt återberätta vissa delar i boken med bildstöd, skriva- text med en röd tråd, anpassad till mottagaren, stor bokstav, skiljetecken, styckesindelning de vanligaste stavningsreglerna. Projektet ska avslutas med att eleverna går till förskolegruppen samt år 1 och läsa upp berättelserna för dem.

I Nya språket lyfter på sidan 13 står följand: Forskning om tidig läs- och skrivinlärning visar på att barn i mycket låg ålder kan utveckla ett stort intresse och engagemang för läsande och skrivande. I möte med skriftspråket, i högläsningstunder och gemensamt skrivande, ges den begynnande förståelsen för varför man läser och skriver, och kan se glädjen i att läsa och skriva. I de här sammanhangen får de naturligtvis också förebilder och modeller för hur man gör när man läser och skriver.

På sidan 14 står det:

Elever kommer från olika uppväxtförhållande. Det gäller elever med svenska som första språk som elever med svenska som andra språk. Sociokulturell bakgrund visar sig vara några av de mest framträdande faktorerna. Elever som kommer från hem där man läser och skriver samt samtalar om detta når högre resultat än elever som inte alls eller i liten utsträckning möter sådan verksamhet i hemmet.

Slutsatsen blir därför att vi bör fortsätta köpa in böcker på olika nivåer med ett för eleverna aktuellt och intressant innehåll. I skolan bör det finnas stor tillgång till böcker.

Vi ska implementera den nya läroplanen och pedagogerna behöver märka av tid för detta. Pedagogerna behöver också öronmärka tid för samarbete och diskussioner runt bedömning och skriftliga omdömen.

Fritidshemmen har startat ett utvecklingsarbete med specialpedagog och rektor där vi lägger mer fokus på fritidshemmens verksamhet för att tydliggöra fritidspedagogernas huvudsakliga uppgift och för att utveckla verksamheten utifrån styrdokumentet.

Ett viktigt utbildningspolitisk mål är att skolan ska minska betydelsen av hemmets påverkan och ge alla elever samma möjlighet att nå målen. Vi har därför infört läxhjälp i samverkan med vårdnadshavare sedan ett läsår tillbaka men vi ser att denna stödinsats måste utökas för att få en mer tydlig effekt.

BARNES/ELEVERS ANSVAR OCH INFLYTANDE/HATTSTUGAN

Mål:

Barnens/elevernas sociala utveckling förutsätter att de allt efter förmåga får ta ansvar för miljön i förskola och skola. Barnens/elevernas behov och intressen bör ligga till grund för utformningen av verksamheten och utbildningen. Demokratiska arbetsformer med ett reellt inflytande gäller. Elevernas medvetenhet om läroplanens olika mål på det individuella planet ska öka.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

På Hattstugan får barnen vara med och påverka så mycket som möjligt. De väljer t ex vad de vill göra på den lugna stund som infaller efter vilan. Vid högläsning får barnen ge förslag/välja vilka böcker som ska läsas och under biblioteksbesöken är de med och väljer musik, cd-sagor och böcker.

Under vår gemensamma utevistelse får de äldsta barnen vistas på ett bestämt område på den stora skolgården och de ges, efter samråd med vårdnadshavare, tillfälle till ökad utevistelse på egen hand. Den vistelsen sker då på förskolans inhägnade gård.

Barnen får hjälpa till att städa när de går från en aktivitet till en annan och de är med och dukar av efter alla måltider. De hjälper till att stoppa smutsiga handdukar i tvättmaskinen, hänger tvätten och hänger upp nya handdukar. De deltar aktivt i kompostarbetet, samlar, tömmer, tillsätter strö och rör om.

Resultat:

Barnen är positivt inställda till att hjälpa till och de kommer ofta med egna förslag till aktiviteter. Deras delaktighet i vardagens sysslor har lett till att de fått en ökad förståelse för ”arbete”. De äldsta barnen är stolta över att då och då få vistas ute på egen hand och vi ser att de växer med uppgiften.

Analys:

Genom att de äldsta barnen tillåts att vistas ute på egen hand ökar deras självförtroende och en viktig hörnsten är den ömsesidiga respekt och förtroende som byggts upp mellan pedagoger och barn

Bedömning av måluppfyllelse:

Pedagogerna ser att deras arbete ständigt leder framåt.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Pedagogerna arbetar vidare i samma takt.

BARN/ELEVERS ANSVAR OCH INFLYTANDE/KLIPPAN

Mål:

Barns/elevernas sociala utveckling förutsätter att de allt efter förmåga får ta ansvar för miljön i förskola och skola. Barns/elevernas behov och intressen bör ligga till grund för utformningen av verksamheten och utbildningen. Demokratiska arbetsformer med ett reellt inflytande gäller. Elevernas medvetenhet om läroplanens olika mål på det individuella planet ska öka.

* Andelen elever som år 5 och 8 kan påverka vad de ska arbeta med ska vara minst 85 %.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Sedan flera år tillbaka har alla elever en individuell utvecklingsplan. De har även sina mål uppsatta vid sina arbetsplatser och med jämna mellanrum förs måldiskussioner utifrån kursplanen. Inom ramen för verksamhetens olika temaarbeten förs alltid en dialog med eleverna kring ämnesinnehållet.

Vid upprättandet av de individuella utvecklingsplanerna för träningskolans elever har vi tagit hjälp av ett material från SPSM. Det är ett kartläggningsmaterial som bryter ned målen för att på ett konkret sätt tydliggöra kursplanen.

Under vårterminen ändrade vi rutinerna kring elevernas läxor och de fick själva ansvara för att ta hem rätt läxa.

Eleverna har bildscheman som förtydligar deras skoldag. I takt med att eleverna blir äldre får de själva ansvara för uppsättandet av bilderna.

En elev har alltid med sig en nyckelknippa med bilder, så att han med hjälp av dem kan förmedla sin vilja. Samme elev har även andra hjälpmedel då det gäller att välja aktivitet. Det finns t.ex. en pärm där han kan välja bilder på olika saker/aktiviteter. Vi har även ett lättillgängligt musikställ med färgkodade cd-skivor där en bild visar vilken musik det är på skivan.

Klippan hade under vt-10 en representant i elevrådet.

Resultat:

Den individuella utvecklingsplanen hjälper eleverna att se sina styrkor och gör dem medvetna om vilka mål de arbetar emot.

Eleverna har blivit mer självständiga när det gällde att ta med sig läxan hem och de hjälps ofta åt att påminna varandra.

De olika hjälpmedlen som utarbetats har gjort det lättare för vissa elever att förmedla sin vilja. Flera elever har ökat sitt ansvar när det gäller uppsättandet och nedtagandet av schemabilder.

Analys:

Det är lättare att motivera eleverna när de vet syftet med sitt arbete.

När delaktigheten och inflytandet ökar blir arbetslusten större och eleverna visar tydligt att de är nöjda med resultatet.

När man under en lång tid exponeras för samma bilder lär man sig att memorera sin skoldag och det gör i förlängningen att det egna ansvaret kan öka.

Bedömning av måluppfyllelse:

Målet är nått, trots att den elev som gick i år 5 inte hade förutsättningar att besvara den.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

För att öka elevernas delaktighet och inflytande under rasttid kommer vi att skapa en ”väljartavla”. Med hjälp av den ska eleverna kunna välja mellan olika rastaktiviteter.

BARN/ELEVERS ANSVAR OCH INFLYTANDE/GRUNDSKOLAN MED FÖRSKOLEKLASS

Mål:

Barnens/elevernas sociala utveckling förutsätter att de allt efter förmåga får ta ansvar för miljön i förskola och skola. Barnens/elevernas behov och intressen bör ligga till grund för utformningen av verksamheten och utbildningen. Demokratiska arbetsformer med ett reellt inflytande gäller. Elevernas medvetenhet om läroplanens olika mål på det individuella planet ska öka.

* Andelen elever som år 5 och 8 kan påverka vad de ska arbeta med ska vara minst 85 %.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Fritidshemmen inleder varje eftermiddag med att ha en samling. Där förs en dialog med barnen kring hur skoldagen har varit, vilken tid respektive barn går hem, vilken personal som arbetar etc. De går igenom vad alla vill göra och styr upp så att ingen behöver känna sig ensam. Fri lek, styrda aktiviteter och värdegrundssamtal är återkommande inslag i verksamheten.

Vid ett tillfälle per månad har Ängen "fritidsråd". Då samlas fyra barn och en vuxen och samtalar om verksamheten. Barnen tar upp sina funderingar och önskemål gällande fritids och de fungerar som språkrör för hela barngruppen. Ibland har de med sig frågor som andra barn lämnat i avdelningens särskilda postlåda. Fritids har även en förslagslåda där barnen kan lämna önskemål om olika aktiviteter.

Utifrån barnens intresse och önskemål anordnade Ängen och Älven en Halloweenfest där de bjöd in barnen från Klippans fritids.

Varje vecka väljer fritidspedagogerna på Älven att lyfta en fundering/undran som kommit upp i barngruppen. Denna fundering skrivs upp på en tavla i korridoren och kallas för "Veckans fråga"

Det är viktigt att eleverna vet vad som förväntas av dem och vid genomgången av ett nytt arbetsområde presenterar förskollärarna i förskoleklass målen. Eleven väljer ut ett mål att arbeta med och det sitter som ett äpple i "Kunskapens träd".

Eleverna i 1-3 har regelbundna visardagar då de turas om att ta med en sak/leksak hemifrån. Den visas för klassen och eleven får berätta varför han/hon valt just denna sak. Vill de inte ta med en sak kan de istället få berätta om t ex ett intresse de har.

Två elever i taget brukar få ansvara för morgonsamlingarna och då är det vissa moment som ska ingå, men de är fria att lägga till egna idéer. Eleverna tar även ansvar för delar av olika lektioner och vissa arbetspass får de själva styra över vad de ska arbeta med.

Eleverna i 4-6 är delaktiga i utformningen av de lokala pedagogiska planeringarna och pedagogerna individualiserar undervisningen för att ge dem bästa tänkbara utmaning.

Genom självvärderingar får de ge sin syn på huruvida de uppnått kunskapsmålen.

Eleverna i år 6 ansvarar för att planera och ordna "Lekiaden", som är en aktivitetsdag för hela skolan. Några elever i år 6 tog på eget initiativ ansvar för att arrangera en kulturgala.

Med inspiration från Bolibompa tillverkade år 5 egna figurer och genomförde en "Minimello", en slags melodifestival med handdockor. Under våren hade eleverna i år 5 vernissage, då sålde de alster för att samla in pengar till klasskassan. De har även sålt blommor för samma ändamål.

En gång i månaden är det elevråd och varje vecka har eleverna klassråd. Vid dessa tillfällen för eleverna fram sina synpunkter, tankar och idéer.

Resultat:

Samlingen på fritids ger alla barn en chans att varva ner och fundera över sin dag och tryggheten ökar när de vet vilka barn som är där och vilken personal som arbetar.

När barnen kommer med önskemål/förslag om fritidsaktiviteter skriver personalen upp det på ett anslag på väggen och när aktiviteten är genomförd sätter barnet ett kryss efter sin önskning.

De barn som representerar gruppen i fritidsrådets möten har varit engagerade och visat stolthet över sitt uppdrag.

Veckans fråga har t ex handlat om hur mjölken kommer ut ur kökets mjölkmaskin. Barnen har skrivit/ritat olika förslag på lösningar och när det handlade om mjölken valde en grupp barn även att intervjua kökspersonalen för att få svar på frågan. Vissa veckor har dock tiden inte riktigt räckt till för att barnen ska hinna sätta sig in i frågan.

När eleven i förskoleklass når sitt mål redogör de för klassen och väljer sedan ett nytt mål osv.

Eleverna i 1-3 är stolta över att de, genom sina berättelser, väcker kamraternas nyfikenhet. Grupperna har visat att de lyssnar och lär av varandra.

Klasserna i 4-6 går gemensamt igenom arbetsområden och eleverna får vara med och framföra vilka mål de ska uppnå och vilket arbetssätt de ska använda sig av. Vid behov ges det svårare uppgifter i bl.a. matematik, engelska och svenska. Eleverna har sina kunskapsmål i sina arbetspärmar och när de gör sina utvärderingar av vad de behärskar och vad de behöver öva mer på så utgår de ifrån dem. Detta görs veckovis och efter avslutat arbetsområde.

Inför "Lekiaden" planerade år 6 ett antal olika stationer med aktiviteter som utfördes såväl utomhus som inne i gymnastiksalen. Skolans elever blandades i grupper från förskoleklass – år 5 och avgångseleverna tog hand om grupperna under hela dagen.

Inför kulturgalan gick eleverna runt och lyssnade in övriga klasser på 4 -6 och utifrån deras synpunkter utsågs olika kategorier som eleverna sedan fick lämna in bidrag till. Lärarna hjälpte till med bedömningen och vid galan presenterades det vinnare i varje kategori.

Eleverna i år 5 var stolta över figurerna de skapat och bjöd in år 3 att titta på "Minimelloförställningen".

Alla årskurser har klassråd 30 min varje vecka. De äldre eleverna leder mötet i sina klasser och de har själva utsett ordförande och sekreterare. Elevrådet sammankallas en gång per månad och varje klass har en representant som för klassens talan. Elevrådet har varit aktiva och bl.a. tagit initiativ till en värdegrundsutmaning. Den gick ut på att skolans elever fick lämna in förslag på hur man kan jobba med värdegrundsord och vid en gemensam sammankost premierades de förslag som elevrådet ansåg var bäst.

Resultat från brukarundersökningen: 22 elever i år 5 besvarade enkäten.

På påståendet "Jag kan påverka vad vi ska arbeta med i skolan" svarade 82,6 % med 4 eller 5. 4 elever svarade med en tre.

Analys:

I de allmänna råden och kommentarer om kvalitet i fritidshem (Skolverket, 2007) står det att de demokratiska principerna ska omfatta alla barn och att personalen ska arbeta aktivt med delaktighet och inflytande. På Älven och Ängen har fritidspedagogernas förhållningssätt fört med sig att barnen tydligt ser att de är med och påverkar och det leder till att de stärks som individer.

När eleverna i F-3 berättar om sin måluppfyllelse stimuleras de övriga och det blir till en positiv spiral. Eleverna bli medvetna om sitt lärande och kopplingen mellan övning och färdighet blir tydlig. Pedagogernas lyhördhet för elevernas tankar och idéer leder till att de känner att de blivit sedda och därmed ökar deras motivation.

Arbetet med självvärderingar i 4-6 har lett till att elevernas medvetenhet om skolans kunskapskrav har ökat. De har blivit mer medvetna om vad de kan och vad de behöver öva mer på. Individualiseringen gör att lusten och motivationen till lärandet stiger. Eleverna i år 6 växte i rollen som entreprenörer och de olika aktiviteterna gjorde att samhörigheten på skolan stärktes.

Klassråden har lärt eleverna mer om skolans uppdrag gällande demokratiska arbetsformer och utifrån elevrådets synpunkter har vissa förändringar skett som lett till att elevernas upplevelse av att de kan påverka undervisningen/skolan ökat.

Bedömning av måluppfyllelse:

Trots att resultatet på brukarenkäten visar på 82,6 % och att vi på den inte nådde ända fram anser vi att skolan uppnått måluppfyllelse. Om vi jämför resultatet från 2008 (65 %) samt det faktum att ingen elev hade svarat med en 1: a eller 2: a vill vi ändå tolka det som att målet är uppnått.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Ängens fritidshem vill föra in mer musik i verksamheten och kommer att bilda en sånggrupp för de elever som är intresserade.

För att nå en ökad måluppfyllelse ska pedagogerna föra en ständig dialog om målen och göra fler kopplingar till det dagliga arbetet.

Vi för en ständig dialog i arbetslagen vad eleverna ska/kan och vill påverka. Vi bör tydliggöra för eleverna ATT de är med och påverkar och NÄR.

FÖRSKOLA/SKOLA OCH HEM/HATTSTUGAN

Mål:

Förskolans arbete med barnen ska ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan/skolan. Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Genom utveckling av Internet ska servicen till brukarna göras mer tillgänglig. Kommunen ska utveckla medborgardialogen. Olika tekniker och former för information, dialog och medborgarinflytande ska prövas.

* Andelen föräldrar som upplever att de får ett gott bemötande ska ligga på lägst 89 % som 2008.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Föräldrarna informeras dagligen om vad som sker i verksamheten via veckokalender och bilder. På hemsidan återfinns information om t ex. temaarbeten, värdegrundsarbeten, miljöarbete och traditioner.

Föräldrarna bjuds in till sommarfest, föräldramöte, luciafirande och drop in fika vid alla hjärtans dag. Samtliga barn har utvecklingssamtal en gång per termin.

Avdelningen har en föräldrarepresentant i Enhetsrådet, som har träffar två gånger per termin. Under vårterminen erhöll föräldrarna en enkätundersökning om Hattstugans verksamhet och utöver detta så sker en daglig dialog vid lämning och hämtning.

Resultat:

Föräldrarna tycker att dokumentationen via veckokalendern och bilder är bra. Vi har ett högt deltagande vid föräldrafika, sommarfest och lucia. Enhetens föräldrarepresentant deltar aktivt i enhetsrådet. Vid vårens enkätundersökning inkom endast 7 svar utav 20 utskickade. Av dessa var sex besvarade av föräldrar till barn i ålder 3 – 5 år och en var besvarad av föräldrar till barn i åldern 1 – 2 år. Frågorna handlade bl.a. om förtroende, bemötande och information. Frågorna var graderade från 1 – 4, där fyran stod för att de instämmer helt och ettan för att de inte instämmer alls. På frågan om huruvida de kände sig välkomna till sitt barns förskola hade samtliga kryssat i 4 och på frågan om bemötandet hade sex kryssat i 4 och en hade kryssat i 3. En utav alla frågor hade besvarats med en 2: a och då hade föräldern förklarat det med att de varit inskrivna så kort period att de inte hunnit bilda sig någon uppfattning.

Kommunens brukarundersökning gällande hur stor del av föräldrarna som upplever att de får ett gott bemötande gav ett resultat på 57,2 %. Enkäten skickades ut till 20 familjer och svarsfrekvensen uppgick till 70 % (14 st).

På påståendet ”Jag upplever att jag får ett bra bemötande i mitt barns förskola” svarade 57,2 % med 4 eller 5. 6 föräldrar svarade med en 3a.

Analys:

Personalen upplever att kontakten med föräldrarna är god och det stämmer överens med de svar som inkom på avdelningens egen enkätundersökning. Höstens brukarundersökning gav dock ett lägre resultat än väntat och vi tror att det har flera förklaringar. Pedagogerna har skolat in fem nya barn under hösten och de vårdnadshavarna har kanske inte hunnit skaffa sig den förtroendefulla relation som bör ligga till grund för hur de upplever verksamheten.

65 % av barngruppen består av barn i åldern 1 – 3 år och det gör att en stor del av personalens tid går åt till omvårdnad, vilket resulterar i mindre tid till var och en vid lämning och hämtning. Personaltätheten är densamma, men personalstyrkan består av fler pedagoger än tidigare och det kan leda till att en del av helheten går förlorad när barnens dag ska skildras för föräldern.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi är inte nöjda med brukarundersökningens resultat och anser inte att vi nått målet.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Utifrån det låga resultatet på brukarundersökningen kommer vi inom kort att skicka ut en ny enkät som enbart inriktar sig på bemötandet. På så vis hoppas vi få svar på vad vårdnadshavarna anser rymms inom ramen för bemötande och vad vi kan förändra för att nå en ökad måluppfyllelse.

FÖRSKOLA/SKOLA OCH HEM/KLIPPAN

Mål:

Förskolans arbete med barnen ska ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan/skolan. Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Genom utveckling av Internet ska servicen till brukarna göras mer tillgänglig. Kommunen ska utveckla medborgardialogen. Olika tekniker och former för information, dialog och medborgarinflytande ska prövas.

* Fronter är en integrerad del av undervisningen.

* Andelen föräldrar som upplever att de får ett gott bemötande ska ligga på lägst 89 % som 2008.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Vår hemsida uppdateras regelbundet med bl.a. bilder från olika aktiviteter och foton på saker som eleverna skapat. Alla har kontaktböcker där vi skriver om dagen eller veckans aktiviteter. För de allra flesta kompletteras den informationen med bilder.

Periodvis har vi regelbundna dialoger med föräldrar för att vi tillsammans ska planera och följa upp arbetet med eleven.

Klippan har en föräldrarepresentant i Lillängsrådet.

Vi har en tät kontakt med alla föräldrar.

Resultat:

Vår hemsida uppdateras regelbundet, men vi använder oss inte av Fronter för att sköta den dagliga informationen. Kontaktbilderna underlättar för eleven att redogöra för sin skoldag även om han/hon har ett bristande tal. Föräldrarna uttrycker ofta sin uppskattning över informationen de får genom kontaktböcker och kontaktbilder. En elev har under höstterminen själv börjat använda sin kontaktbok för att skriva och reflektera över sin skoldag. Vår önskan om att fler föräldrar skulle nyttja möjligheten att delta i vår dagliga verksamhet har inte uppfyllts, men vi har ändå ett förtroendefullt samarbete där vi gemensamt kommer överens om undervisningens innehåll.

Analys:

Vi upplever att vi har nöjda föräldrar och vår täta kontakt med hemmen bidrar till att eleverna känner att skolan och hemmet arbetar mot samma mål. Det leder i sin tur till att eleverna blir trygga och den tryggheten är en viktig förutsättning för att inläringen ska fungera.

Det faktum att föräldrarna inte har använt sig av möjligheten att delta i verksamheten tror vi har den enkla förklaringen att tiden inte riktigt räcker till.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi anser att måluppfyllelsen är mycket god.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

För att stärka gruppkänslan och ytterligare förbättra vår relation till föräldrarna planerar vi att arrangera en "Klippandag" per år då föräldrar och personal möts för att göra något trevligt tillsammans.

FÖRSKOLA/SKOLA OCH HEM/GRUNDSKOLAN MED FÖRSKOLEKLASS

Mål:

Förskolans arbete med barnen ska ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan/skolan. Skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar för elevernas skolgång ska skapa de bästa förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande.

Genom utveckling av Internet ska servicen till brukarna göras mer tillgänglig. Kommunen ska utveckla medborgardialogen. Olika tekniker och former för information, dialog och medborgarinflytande ska prövas.

* Fronter är en integrerad del av undervisningen.

* Andelen föräldrar som upplever att de får ett gott bemötande ska ligga på lägst 89 % som 2008.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Fritidshemmen har, i enlighet med åtgärder för ökad måluppfyllelse, skapat en egen länk på hemsidan.

Föräldrarna bjuds kontinuerligt in till olika aktiviteter under såväl fritidstid som kvällstid. De har t ex bjudits in till föräldrafika, tagit del av Ängens musikal om rymden och bevittnat luciafirandet. En föräldragrupp träffades på skolan en kväll för att gemensamt binda lingonkransar till elevernas luciatåg. I kapprummet återfinns en digital fotoram som visar bilder från verksamheten och det förs en daglig dialog vid lämning och hämtning. Fritidsavdelningen Ängen har genomfört en enkätundersökning för att ta reda på hur vårdnadshavare upplever bemötandet.

Förskoleklassen skriver varje vecka ett veckobrev som läggs i kontaktböckerna och publiceras på Fronter. Föräldramöte och utvecklingssamtal sker en gång per termin och i övrigt uppmanas föräldrarna att komma till skolan och vara med i klassen.

Kontakten med hemmet i 1-3 sker via den dagliga dialogen, veckobrev, kontaktböcker, utvecklingssamtal, föräldramöten, klassfester, luciafirande, skridskoåkning, avslutningar och telefonsamtal. Vi bjuder in föräldrar och andra familjemedlemmar att besöka oss under skoldagen.

Fronter används för att publicera olika dokument som veckobrev och protokoll från föräldramöten och enhetsråd.

Vid höstterminens föräldramöte i 4-6 utses ”klassföräldrar” som varje termin ordnar aktiviteter i samarbete med pedagogerna och eleverna. Klasserna har två föräldramöten per läsår och i vissa klasser är barnen med på ett av dessa. I övrigt sker en kontinuerlig kontakt med hemmen och föräldrarna bjuds in till att delta i olika aktiviteter. I samband med att år 4 avslutade sitt projekt med kulturskolan anordnades en tillställning då personal, föräldrar och elever träffades och åt medhavd mat från olika delar av världen.

Oceanen använder Fronter till att förmedla information till föräldrarna, publicera bildspel, skicka hem ljudinspelningar, samla in inlämningsuppgifter, lägga ut veckoplaneringar och läxor. I särskilda mappar läggs även skriftliga omdömen, LPP och IUP ut.

Vid utvecklingssamtal med elever arbetar skolans pedagoger för att både eleven, föräldrarna och personalen tillsammans ska veta vad som är viktigt för att eleven ska utvecklas och känna sig trygg i skolan. För att alla föräldrar ska känna sig delaktiga i sitt barns skolgång använder

vi oss av tolk vid behov. All information om hur skolan fungerar i Sverige, särskilt när det är stora skillnader jämfört med elevens ursprungsland, måste ges återkommande. I kontakten med familjer med annat modersmål använder vi oss av skolverkets olika översättningar ”Utvecklingssamtal – hur går det för ditt barn i skolan”? samt myndigheten för skolutvecklings skrift ”Skolan – viktig för ditt barns framtid och samhällets demokrati” ett material om förskola/skola till föräldrar.

Resultat:

Ängens fritids har lagt ut bildspel på hemsidan som visar på olika fritidsaktiviteter såväl inomhus som utomhus. Sidorna har tyvärr inte uppdaterats regelbundet.

Verksamhetens olika tillställningar har varit välbesökta och föräldrarna har uttryckt sin uppskattning över att bli inbjudna.

Enkätundersökningen visade att föräldrarna är nöjda med fritidspedagogernas bemötande. Det framkom också att många föredrar den nuvarande organisationen med F-1 och 2-3 grupper. Slutligen efterlyste de fler uppdateringar på Fronter.

Kontaktböckerna uppskattas av föräldrarna till eleverna i förskoleklassen, men det är få som har något konto i Fronter.

Pedagogerna i 1-3 har en god kontakt med föräldrarna och när det behövs ställer de alltid upp. De har t ex skjutsat till ishallen, bundit kransar till lucia, deltagit i lektioner och ordnat datorer till teknikprojektet.

Tyvärr har avdelningarnas hemsida inte uppdaterats regelbundet och de är få elever som har en egen inloggning på Fronter.

De olika aktiviteterna i 4-6 har varit välbesökta och de ökar föräldrarnas delaktighet i sina barns skolgång. Genom informationen på Fronter kan de ta del av vad som skett och vad som kommer att ske. En förälder uttryckte sin glädje över att kunna dela med sig av sitt barns skolarbeten, bilder etc. till släktingar i andra länder. Tyvärr är det inte alla föräldrar som har en egen inloggning och i vissa fall saknas tillgång till datorer.

Eleverna tycker att det är roligt att Fronter integreras i undervisningen och det blir enklare för dem när informationen kan skötas digitalt.

Missförstånden minskar och föräldrarnas delaktighet ökar.

Resultat från brukarundersökningen: 78 föräldrar besvarade enkäten.

På påståendet ”Jag upplever att jag får ett bra bemötande i mitt barns skola” svarade 80,7 % av föräldrarna 4 eller 5. 1 förälder svarade en etta, 3 svarade med en 2a och 11 stycken svarade med en 3a.

Analys:

Den fritidspedagog som ansvarar för fritidshemmets sidor har även hand om uppdateringarna för år 1 – 3 och planeringstiden har inte räckt till för att hålla sidorna aktuella.

Föräldrarnas engagemang underlättar fritidspedagogernas arbete och skapar gynnsamma förutsättningar för barnens utveckling.

Orsaken till att endast ett fåtal föräldrar från förskoleklassen öppnat ett konto i Fronter kan vara att de inte hunnit sätta sig in i skolans organisation etc. ännu. Vi kan definitivt bli bättre på att uppmana dem till att ansöka.

Den kontinuerliga kontakten med hemmen skapar goda relationer, vilket gör att föräldrarna inte drar sig för att ta kontakt.

När föräldrarna involveras och görs delaktiga ökar deras engagemang för verksamheten och det skapar bättre förutsättningar för lärande.

Genom att de, via Fronter, kan ta del av sitt barns mål ges de bättre möjlighet att förbereda sig inför t ex ett utvecklingssamtal.

All information om hur skolan fungerar i Sverige, särskilt när det är stora skillnader jämfört med elevens föräldrars ursprungsland, kan knappast tas in vid ett eller ett par tillfällen utan måste ges återkommande

Med tolk blir inte språket ett hinder för kommunikationen.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi tycker att vi uppnått målet när det gäller Fronter med god marginal medan bemötandet måste visa ett bättre resultat för att vi ska vara nöjda.

Det är viktigt att samarbetet mellan barnens vårdnadshavare och personalen fungerar bra och att samverkan utgår från öppenhet, ömsesidighet och respekt. Såväl forskning som beprövad erfarenhet visar att goda föräldrakontakter har betydelse för en elevs möjligheter att lyckas bra i skolan och detta blir särskilt viktigt om föräldrarnas kunskaper och erfarenheter skiljer sig mycket från dagens svenska skola.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Vi måste fokusera på att skapa förtroendefulla relationer med eleven och dess vårdnadshavare. En fallstudie av Skolverket kallad "Vad gör det för skillnad vad skolan gör?" (2005) visar att det är viktigt att skolan lyckas få föräldrarnas tillit och att det har en betydelse för skolans resultat. Här handlar det inte om föräldrarnas utbildningsbakgrund, utan snarare om skolans förhållningssätt till föräldrarna.

Älven och Ängen behöver finna tid för den hemsidesansvarige att sköta siduppdateringarna för såväl fritids som F-3.

På föräldramöten och utvecklingssamtal ska vi prata om fördelarna med Fronter och uppmana alla föräldrar att ansöka om ett konto.

Älven och Ängen behöver finna tid för den hemsidesansvarige att sköta siduppdateringarna för såväl fritids som år 1-3.

Pedagogerna kommer att arbeta för att implementera LPP och skriftliga omdömen i dialogen med föräldrarna. Vi behöver bli bättre på att lära eleverna att visa sina föräldrar hur Fronter används i skolan och vart informationen finns. Samtidigt behöver personalen tillgång till kontinuerlig support och fortbildning inom Fronter.

Efter att vi diskuterat enkäten med föräldrar i enhetsrådet så förstod vi att föräldrar anser att 3 är ett godkänt resultat. Både de och skolans pedagoger tycker att enkäten ska göras om till att bara innehålla 1-4 som bedömningsalternativ.

Enhetsrådet ska via rektorn undersöka vad rektorsenhetens vårdnadshavare lägger i begreppen "bra bemötande" och "verksamhet med god kvalitet" via en enkät som går ut till alla elevers vårdnadshavare under vårterminen 2011. Vi ska sedan arbeta vidare i enhetsrådet utifrån de svar vi får.

ÖVERGÅNG OCH SAMVERKAN/HATTSTUGAN

Mål:

Ett förtroendefullt samarbete mellan förskola, förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att stödja och berika barnets/elevens allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål som gäller för respektive verksamhet. Barns/elevens lärande och utveckling ska ses som en helhet 1-16 år.

Vid övergången till nya verksamheter ska särskild uppmärksamhet ägnas de barn/elever som är i behov av särskilt stöd. Gemensamma riktlinjer för vad som ska göras och vilken dokumentation som ska följa eleven gäller. Utvecklingsarbete inom matematik och språk sker i perspektivet 1-16 år där arbetet i varje del i organisationen är viktig för helheten.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Övergången mellan förskolan och förskoleklass blir naturlig för de barn som bli placerade på Lillängsskolan. Barnen känner t ex redan till matsalen eftersom avdelningen, när möjlighet ges, äter sin lunch där under skolloven. De brukar även få följa med pedagogerna upp till köket och hämta matvaror till frukost och mellanmål.

Barnen på Hattstugan deltar vid skolans luciafirande och julfirande samt vid de gemensamma sångstunderna i havet. På eftermiddagar och lov ges de äldre barnen möjlighet att utforska skolgården. För övrigt följer Hattstugan det gemensamma flödesschemat som framtagits vid överlämnande till förskoleklass

Resultat:

De barn som började i Lillängsskolans förskoleklass fann sig väl tillrätta. Övergången fungerade mycket bättre i år utifrån att vi följde kommunens gemensamma överkolningsdokument.

Analys:

De tydliga övergångsrutinerna ligger till grund för den lyckade inskolningen och det faktum att barnen redan känner till lokaler gör att de är trygga med miljön.

Bedömning av måluppfyllelse:

Alla övergångar behöver ständigt ses över och kontinuerligt förbättras trots att vi tycker att årets överkolning gick bra.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Vi söker ständigt efter utveckling inom området.

ÖVERGÅNG OCH SAMVERKAN/KLIPPAN

Mål:

Ett förtroendefullt samarbete mellan förskola, förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att stödja och berika barnets/elevens allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål som gäller för respektive verksamhet. Barns/elevens lärande och utveckling ska ses som en helhet 1-16 år.

Vid övergången till nya verksamheter ska särskild uppmärksamhet ägnas de barn/elever som är i behov av särskilt stöd. Gemensamma riktlinjer för vad som ska göras och vilken dokumentation som ska följa eleven gäller. Utvecklingsarbete inom matematik och språk sker i perspektivet 1-16 år där arbetet i varje del i organisationen är viktig för helheten.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Vid övergången mellan år 6 och 7 sker en individuell inskolning som varierar i tid. Personalen träffas vid ett flertal tillfällen och överlämnandekonferenser hålls. När vi ska ta emot en ny elev börjar vi med att visa verksamheten för föräldrarna. Därefter besöker vi eleven i dess nuvarande miljö och pratar med pedagogerna. Utifrån det gör vi sedan upp ett schema för inskolningen, som kan variera från endast ett besök till ett besök i veckan under en lång tid. Som avslutning på inskolningen har vi en överlämnandekonferens med berörd personal. Samverkan mellan de olika sarskolegrupperingarna har i år endast skett på elevnivå. Under våren bjöds elever från högstadiet in till en fikastund, vars syfte var att återknyta gamla vänskapsband och underlätta övergången till högstadiet.

Klippans elever är varje vecka integrerade i en grundskoleklass under bl.a. block- och tematid, musik, idrott, matematik, massage och slöjd.

Resultat:

Vid en övergång upplever vi att eleverna känner sig trygga och förtrogna med sin nya miljö. De mottagande pedagogerna har genom den gedigna överskolningen skaffat sig en ordentlig bild av eleven. Eleverna i år 6 uppskattade att få träffa sina forna klasskamrater och de pratade mycket om att de skulle ses igen vid höstterminens start. I förra årets KR framförde vi en önskan om att kommunens sarskoleansvarige skulle kalla till regelbundna pedagogträffar, men tyvärr har vi inte varit kallade till några sammankomster alls. Den centrala sarskolegruppen har endast mötts en gång för ett gemensamt studiebesök.

Analys:

Tack vare den noggranna överskolnings- och inskolningsplaneringen kommer eleverna snabbt in i den nya verksamheten. Vi tror att mötet med högstadieeleverna hjälpte till och minska elevernas ängslan inför studieövergången och vid framtida övergångar kommer vi, i den mån det är möjligt, att arrangera nya elevmöten.

Bedömning av måluppfyllelse:

Tack vare den noggranna överskolnings- och inskolningsplaneringen såg vi inga hinder vid övergångarna.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Vår önskan om att kommunens sarskoleansvarige regelbundet kallar till pedagogträffar för samtliga enheter inom grundsarskolan/träningsarskolan kvarstår.

ÖVERGÅNG OCH SAMVERKAN/GRUNDSKOLAN MED FÖRSKOLEKLASS

Mål:

Ett förtroendefullt samarbete mellan förskola, förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att stödja och berika barnets/elevens allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål som gäller för respektive verksamhet. Barns/elevens lärande och utveckling ska ses som en helhet 1-16 år.

Vid övergången till nya verksamheter ska särskild uppmärksamhet ägnas de barn/elever som är i behov av särskilt stöd. Gemensamma riktlinjer för vad som ska göras och vilken dokumentation som ska följa eleven gäller. Utvecklingsarbete inom matematik och språk sker i perspektivet 1-16 år där arbetet i varje del i organisationen är viktig för helheten.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Pedagogerna som arbetar i förskoleklass följer anvisningarna i det gemensamma flödesschemat som framtagits vid överlämnande från förskolan till förskoleklass. Samarbetet mellan förskoleklass och år 1 sker via röris, gemensam verksamhet i skogen, utflykter och högtider som påsk och jul.

Överlämnandet från förskoleklass till år 1 sker genom samtal mellan förskollärare, lärare och förälder.

Innan skolan började i augusti genomfördes en 2 dagars gruppinskolning för de elever i förskoleklass som även skulle börja på fritids. Vid behov finns det utrymme för längre inskolning.

Inför år 2 byter fritidsbarnen tillhörighet och flyttar från Älven till Ängen. Den överskolningen görs också i augusti. I samband med det har fritidspedagogerna på de två enheterna överlämnandekonferenser.

När ett barn skolas ut från fritids gör vårdnadshavare, barn och fritidspedagoger gemensamt upp ett individuellt schema för utskolningen.

Under vårterminen besöker den blivande klassläraren i år 4 eleverna i år 3, för att skapa en första kontakt. Inför övergången till år 4 får sedan berörda föräldrar träffa de blivande lärarna och då medverkar även några elever från år 6.

Inför övergången till år 7 besöker eleverna i år 6 Mörmoskolans högstadium, de visas runt i lokalerna och får möta såväl sina nya klasskamrater som de mottagande lärarna.

Vid alla övergångar sker överlämnings- och uppföljningskonferenser där IUP, skriftliga omdömen och eventuella åtgärdsprogram följer eleven. Vid dessa möten uppmärksammas barn i behov av särskilt stöd.

En stående punkt på elevsamtalen är att klassläraren och SvA har ett forum för att samtala om hur vi kan stödja elevernas utveckling.

För att underlätta övergången från åk 3 till åk 4 har läraren i svenska som andraspråk följt eleverna, vilket har varit en trygghet i omställningen till nya lärare och lokaler. Det har även blivit en kontinuitet i arbetet som ska bidra till att eleverna med ett annat modersmål än svenska, ska nå upp till målen inom så kort tid som möjligt.

Förberedelseklassens lärare har varit tillgänglig för handledningssamtal med Hattstugans personal vid mottagande av ett barn med annat modersmål samt anskaffande av tolk för att underlätta kontakten och information med barnets föräldrar. Även vid Mörmoskolan F-6 har

förberedelsklassens läraren deltagit i elevvårdskonferens och handledningssamtal angående en flerspråkig elev.

Resultat:

Flödesschemat fungerade bra vid övergången mellan förskola och förskoleklass.

Inför övergången till år 1 är barnen i förskoleklassen förtrogna med miljön, men de har bara träffat sin blivande klassföreståndare vid gemensamma aktiviteter.

De olika fritidsinskolningarna gjorde att barnen blev mer förtrogna med miljön, kamraterna och personalen. De allra flesta barn som slutade på fritids gjorde det i samband med att de gick ur år 3.

När barnen känner sig trygga i miljön de ska vistas i har de lättare att ta in annan information. Genom att Älven och Ängens fritidsgrupperingar har vissa gemensamma aktiviteter så lär barnen att känna såväl personal som lokaler och det underlättar överkolningen inför år 2.

Överskolningssamtalen skapar bättre förutsättningar för mottagande lärare att möta eleven på dess individuella nivå. Övergångarna har fungerat bra och vi ser att eleverna snabbt anpassar sig till sin nya miljö.

Analys:

Lokalkännedom skapar trygghet och för de allra flesta räcker det att ha träffat läraren vid några tillfällen innan.

Det är av stor vikt att berörda lärare ges adekvat information om elevernas kunskapsutveckling, behov, allergier etc. Med rätt bemötande blir övergången inte så kännbar för eleven.

Samarbetet med mottagande läraren blir lättare när kunskapen om elevens kunskapsnivåer redan finns sedan tidigare och det skapar en trygghet för alla.

Bedömning av måluppfyllelse:

Alla övergångar behöver ständigt ses över och kontinuerligt förbättras.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

För att förbättra övergången mellan förskoleklass och år 1 ska Älven skapa rutiner så att mottagande lärare möter barnen från förskoleklass redan under vårterminen.

För att ytterligare underlätta inskolningen från förskola till förskoleklass/fritids planerar vi att se över organisationen och skapa förutsättningar för att en fritidspedagog kan delta vid överskolningssamtalen.

Vi strävar efter att skapa en gemensam syn på lärandet inom samtliga ämnen. Ett steg på vägen är "Nya språket lyfter" och studiecirkeln om "Förstå och använda tal", som utgår från ett 1 – 16 perspektiv.

Följande citat är hämtade ur Vetenskapsrådets rapportserie 6:2010 (sid. 69)

"Som jag kort nämnde i inledningen till denna forskningsöversikt har en del myndigheter i sina utvärderingar av situationen för nyanlända elever starkt kritiserat det bristfälliga användandet av elevernas modersmål i skolans dagliga arbete. I första hand gäller det handledning på modersmålet, det vill säga att en modersmållärare hjälper eleverna med till exempel uppgifter i matematik, samhällskunskap eller biologi på deras eget modersmål, så att

de inte tappar alltför mycket i ämneskunskaper (betyg) som en följd av otillräckliga kunskaper i svenska språket.

I andra hand gäller frågan modersmålets ställning som hjälp till inläring av svenska, för en mängd svensk och internationell språkforskning har visat att goda kunskaper i modersmålet förutsätter och befrämjar tillägnet av majoritetsspråket för barn som invandrat i skolåldern.

För det tredje handlar det om modersmålets betydelse för elevernas identitet, relationer med signifikanta andra och ett slags kulturell bekräftelse till skillnad från kulturell skam som kan uppstå om ens etniska bakgrund är källa till stigmat i ett samhälle.

Frågan om modersmålets betydelse i samtliga tre aspekter (handledning, inläring av svenska, identitet) har förstås också uppmärksamats i relation till nyanlända elever, om än oftast indirekt, tillsammans med den stora kategorin ”elever med utländsk bakgrund”. (Nyanlända och lärande – en forskningsöversikt om nyanlända elever i den svenska skolan av Nidhad Bunar)

I vårt arbete på skolan och i undervisningen med eleverna samt i kontakten med modersmållärarna arbetar vi medvetet utifrån tankarna i citatet ovan.

SKOLAN OCH OMVÄRLDEN/HATTSTUGAN

Mål:

Eleverna ska få underlag för att välja fortsatt utbildning. Den obligatoriska skolan ska ha en nära samverkan med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med näringslivet och närsamhället i stort. Arbetet ska inriktas på att ge eleverna bättre beslutsgrund inför kommande yrkesval och bidra till att stärka tron på den egna förmågan. I arbetet ska studie- och yrkesvägledarnas kompetens tas tillvara och de otraditionella valen på sikt öka.

Det påbörjade utvecklingsarbetet med skola-arbetsliv-entreprenörskap och andra åtgärder som stimulerar nyföretagande och entreprenörskap ska fortsätta och ytterligare intensifieras. Förvaltningen ska för olika kategorier organisera dagar för erfarenhetslärande.

* Samtliga enheter ska arbeta med det entreprenöriella lärandet/kreativa arbetssätt.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Under Hammarö kommuns entreprenörsdag deltog Hattstugan med temat återvinning.

Vi besöker återvinningsstationen i centrum varje vecka och under året sparar vi de artiklar som ska lämnas till återvinningscentralen, som vi besöker en gång per år.

Petflaskor och returburkar smalas in och pantas av barnen en gång per läsår. Vid det tillfället får de själva komma överrens om vad de ska köpa för pengarna.

Vi har deltagit i en kampanj som gick ut på att samla streckkoder från olika milkoprodukter. Barnen fick räkna koderna, paketera dem, köpa frimärken och posta kuvertet.

Vi gör olika utflykter i närområdet och besöker regelbundet kommunbiblioteket. Vid ett par tillfällen har vi varit på teater i Folkets Hus. De äldre barnen har både delat ut påskbrev, sjungit påsksånger och gått luciatåg på äldreboendet Björkhagsgården.

Resultat:

Hattstugan deltog i utställningen men hade ingen praktisk möjlighet att närvara rent fysiskt vid entreprenörsdagen.

Barnen har varit oerhört engagerade i insamlade av petflaskor och returburkar och de kan själva utläsa om det är retur eller inte retur på en burk/flaska. De var stolta och glada över att själva få bestämma vad som skulle köpas för pengarna. Barnen tyckte att det var roligt att se hur mängden streckkoder växte i burken och med jämna tillfällen räknade vi koderna. Vid insamlingens slut hade vi fått ihop 150 stycken, vilket resulterade i att vi fick ett pris i form av ett förkläde och en grytlapp.

Biblioteksbesöken har fört med sig att barnen vet var lämpliga böcker och cd-skivor finns. De vet också vilka regler som gäller där t.ex. att man pratar lågmält och inte springer runt.

Teaterbesöken har upplevts som ett trevligt inslag i vardagen och det har inspirerat barnen till att själva spela teater.

Det har varit ett stort intresse bland barnen att få följa med till äldreboendet.

Analys:

Genom att barnen gavs bestämmanderätt över returpanten ökade troligen deras engagemang. När de skulle komma fram till ett gemensamt beslut om vad de skulle köpa fick de träna sig i demokratiskt tänkande. Streckkodsinsamlingen förde t.ex. med sig att barnen fick en insikt i att det kostar pengar att posta brev.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi har uppnått målen genom att vi aktivt arbetat med entreprenöriellt lärande.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Vi fortsätter vårt arbete med att vidga våra barns vyer.

SKOLAN OCH OMVÄRLDEN/KLIPPAN

Mål:

Eleverna ska få underlag för att välja fortsatt utbildning. Den obligatoriska skolan ska ha en nära samverkan med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med näringslivet och närsamhället i stort. Arbetet ska inriktas på att ge eleverna bättre beslutsgrund inför kommande yrkesval och bidra till att stärka tron på den egna förmågan. I arbetet ska studie- och yrkesvägledarnas kompetens tas tillvara och de otraditionella valen på sikt öka.

Det påbörjade utvecklingsarbetet med skola-arbetsliv-entreprenörskap och andra åtgärder som stimulerar nyföretagande och entreprenörskap ska fortsätta och ytterligare intensifieras. Förvaltningen ska för olika kategorier organisera dagar för erfarenhetslärande.

* Samtliga enheter ska arbeta med det entreprenöriella lärandet/kreativa arbetssätt.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Vi har arbetat tematiskt och fokuserat på att låta eleverna skapa alster utifrån så många olika material och tekniker som möjligt. Gustaf Fjæstad har fungerat som en inspirationskälla och utifrån att ha sett flera av hans verk skapade eleverna egna alster som ställdes ut under entreprenördagen, men även vid en separat utställning på Skoghalls bibliotek.

Ett delmoment inom särskolan är ADL- träningen (Aktiviteter i det Dagliga Livet) och utifrån det genomför vi varje vecka olika aktiviteter i samhället. Det kan handla om att besöka olika bibliotek, affärer, restauranger, lekparken och lekinrättningar. Vi har även besökt en förälder på dess arbetsplats. En elev har under hösten tränat på att använda sig utav lokaltrafiken.

Vi har tagit del av Värmlands museums olika utställningar och arbetat praktiskt i deras skaparverkstad. Våra avgångselever genomförde en resa till Stockholm och där besökte de bl.a. Stockholms slott, Storkyrkan och Medeltidsmuseet.

Eleverna i år 6 har genomfört praktik på en förskoleavdelning.

Resultat:

I år upplevde vi att det var fler besökare på entreprenördagen och eleverna var mycket stolta över att få visa upp sina alster. Den stoltheten framkom än mer vid den egna utställningen.

Genom ADL - träningen har eleverna sett ett flertal arbetsplatser och mött olika yrkeskategorier. De många besöken har resulterat i att elevgruppen numera har lättare att möta nya miljöer.

Avgångselevernas praktik var en nyttig erfarenhet och det uppskattades även av personalen på förskoleavdelningen.

Analys:

Anledningen till att eleverna var extra stolta vid vernissagen/utställningen är troligen att då var det enbart deras skapande som stod i fokus.

Inför alla studiebesök etc. förbereds eleverna på ett mycket gediget sätt. Det har inneburit att de är tryggare i mötet med nya människor och miljöer. Att möta olika yrkeskategorier och få en inblick i vad det arbetet innebär är någonting som eleverna bär med sig genom hela uppväxten och som kan vara till hjälp inför framtida studieval.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi ser att vi nått målen med god marginal.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

För att kunna vidga elevgruppens vyer ytterligare vore det önskvärt om vi, på regelbunden basis, kunde få boka en av kommunens leasingbilar.

SKOLAN OCH OMVÄRLDEN/GRUNDSKOLAN MED FÖRSKOLEKLASS

Mål:

Eleverna ska få underlag för att välja fortsatt utbildning. Den obligatoriska skolan ska ha en nära samverkan med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med näringslivet och närsamhället i stort. Arbetet ska inriktas på att ge eleverna bättre beslutsgrund inför kommande yrkesval och bidra till att stärka tron på den egna förmågan. I arbetet ska studie- och yrkesvägledarnas kompetens tas tillvara och de otraditionella valen på sikt öka.

Det påbörjade utvecklingsarbetet med skola-arbetsliv-entreprenörskap och andra åtgärder som stimulerar nyföretagande och entreprenörskap ska fortsätta och ytterligare intensifieras. Förvaltningen ska för olika kategorier organisera dagar för erfarenhetslärande.

* Samtliga enheter ska arbeta med det entreprenöriella lärandet/kreativa arbetssätt.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Under året som gått har fritidsgrupperingarna besökt museet, biblioteket och Mariebergsskogen, tittat på teater och film samt gjort olika utflykter i närområdet. I somras gick grupperingen t ex. ner till Väneren och badade samt besökte den lokala fiskhandlaren och tittade på olika fiskar. Vid ett tillfälle tog de båtbusen in till stan och därefter lokalbussen hem.

För att utveckla arbetet med tekniklego sökte fritidspedagogerna på Ängens återigen pengar från Ljungbergsfonden.

Båda fritidshemmen tillverkade bidrag till NWT: s påskbrevsutställning på Värmlands Museum.

Förskoleklassen har gjort promenader i närmiljön och besökt exempelvis biblioteket. De har varit vid fågelstationen och tittat på ringmärkning och gjort besök på en förälders arbetsplats.

Ängen anordnade en internationell familjefest med mat och dryck från hela världen. Klasserna har tagit del av nyheter av olika slag och lärarna har berättat om levnadssätt i andra länder. En pedagog har t ex berättat om resor i Sydamerika och Afrika. Föräldrar som är uppvuxna i andra länder har kommit till skolan och berättat om sin kultur, visat kläder, saker m.m. Elever har också berättat om sina religioner och högtider.

Klasserna har gjort utflykter till Hammarö Skärgårdsmuseum, Mårbacka, Mariebergsskogen, Kilene, skolskogen och Djupsundet. Eleverna i år 2 har besökt ICA och tagit del av kampanjen ”Kompis med kroppen – 5 om dan”, som går ut på att de får bekanta sig med olika frukter och grönsaker som de sedan får ta med tillbaka till skolan för ytterligare provsmakning.

Årskurs 3 genomförde den årliga cykelturen till Hammarös olika sevärdheter.

Skolan har en lärarrepresentant i den centrala omvärldsgrupp som arbetar kommunövergripande med det entreprenöriella lärandet. Delar av gruppen har arbetat med att skapa en inspirationsfilm om entreprenörskap.

Eleverna har satt upp en egen teaterpjäs och spelat upp den för övriga skolan.

År 4 satte under våren upp en musikal ”All världens musik” i samarbete med kulturskolans Vanja Reese. Eleverna i år 5 har deltagit i tidningsveckan i samarbete med VF och vidare har de medverkat i ”Prestationen”, en tidningstävling som pågick under en längre tid.

År 6 arbetade under våren med skapande och producerade bl. a. en egen reklamfilm.

Oceanens elever har gjort flera studiebesök: Stora Enso, Barnens universitet och Radio Värmland. De har deltagit vid "Skogens dag" och samarbetat med Ica för att förebygga snatteri. I samband med jordbävningen i Haiti tillverkade år 5 fröpåsar som de sålde och intäkterna skänktes sedan till Läkare Utan Gränser.

Under tiden i år 4 – 6 har eleverna sammanlagt 5 dagars prao.

Under höstterminen var klass 6 in till Karlstad för att delta på Forskarfredag som anordnades av Karlstad Universitet. Syftet med forskarfredagen var att skapa ett större intresse för naturvetenskap. Olika stationer hade satts upp på olika platser med torget som startpunkt. Ämnet för dagen var rymden och solsystemet så varje station handlade om en av våra planeter som ingår i solsystemet och information om dessa. Eleverna fick se på olika experiment, t.ex. vacuum och strålning. Tiden var alldeles för kort och för att skapa ett större intresse hade eleverna behövt vara där hela dagen så de fått besöka fler stationer.

Förutom den undervisning som är i elevens klass, får elever med svenska som andraspråk möjligheten att samtala om och diskutera upplevelser enskilt eller i mindre grupper. Här samtalar vi om olika begrepp och om olika kulturer utan att eleven behöver känna sig utpekad. Eleverna har även fått stöttning i att följa med i medierna för att ta del av vad som händer ute i världen

Resultat:

De olika utflykterna har gett barnen en mängd nya upplevelser och de har uttryckt sin glädje över detta.

Ängen beviljades pengar från Ljungbergsfonden och från mitten av vårterminen har eleverna i år 2 – 3 arbetat med Lego Education WeDo. Projektet har pågått både under skoltid och under fritidstid. En eftermiddag i veckan är vigd åt tekniklego och då har många föräldrar passat på att komma på besök. Föräldrarna har visat stort intresse och engagemang bl.a. genom att ordna fram fyra bärbara datorer till projektet. Eleverna har arbetat med att bygga, programmera och utforska en liten legorobot. De har fascinerats av att de, genom att ansluta modellerna till datorns usb- uttag, kunnat få modellerna att bli rörliga genom programmering. Under entreprenördagen visade Ängen upp hur de arbetar med tekniklego och Älven deltog med en utställning om hur de arbetat med värmeljusjakten. De hade även med en digital fotoram där det rullade bilder som visar på vad som sker på Lillängsskolan. Tyvärr hade varken fritidspersonalen eller barnen någon möjlighet att finnas på plats under dagen.

Eleverna i förskoleklassen har fått egna lånekort och på så vis kan de inhämta mer kunskap utifrån individuella intresseområden. Genom de olika utflykterna har barnens kunskap om närsamhället ökat.

Familjefesten som Ängen anordnade var välbesökt och såväl elever som föräldrar visade sin uppskattning över att få delta i sammankomsten. De olika berättelserna om livsvillkoren i andra länder har vidgat elevernas vyer. De har varit vetgiriga och ställt nyfikna frågor. Efter besöket på ICA bjöd år 2 in sina kamrater i år 3 att delta i provsmakningen. Under cykelutflykten besökte gruppen Hammarö kyrka, Hammarsudde, Snarkstenen, Skärgårdsmuseet, Skolmuseet, runstenen och S:t Olofs gryta. Det var en oerhört uppskattad tur med många intryck på en och samma dag.

I början av december premiärvisades omvärldsgruppens film "Jag vill, jag kan, jag vågar" på Folkets hus i Skoghall.

Föräldrar, elever och personal bevittrade musikalen ”All världens musik” och under året har samtliga elever i år 4 och 5 uppträtt inför stor publik. Teaterarbetet har gjort att eleverna har blivit bättre på att artikulera och prata med ett varierat uttryck. 100 % av eleverna i år 6 deltog i skapandet av reklamfilmen, som sedermera förevisades under entreprenördagen. Omvärldsarbetet har lett till att elevernas kreativitet ökat och de har kunnat vara med och påverka innehållet. Läkare Utan Gränser skickade personligt brev med feedback utifrån hjälpinsatsen.

Analys:

Tekniklegot har stimulerat barnens fantasi och kreativitet och det ligger till grund för den fantastiska utvecklingen inom projektet. Barnens entusiasm har smittat av sig till föräldrarna och lett till att deras engagemang ökat.

När elevernas vyer vidgas ökar intresset för omvärlden och de börjar reflektera över såväl närsamhället som samhället i stort.

Genom att eleverna följt händelser i omvärlden har det empatiska tänkandet utvecklats och de har fått vidgade erfarenheter. Vi ser att de olika föreställningarna har lett till ett ökat självförtroende och de vågar därmed uppträda inför andra.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi tycker att skolan ligger i framkant när det gäller entreprenöriellt lärande och kreativa arbetsätt, det visade sig inte minst när vi implementerade kulturgarantin i 4-6. De flesta lärare gick en utbildningsinsats och alla arbetslag införskaffade en videokamera för att på så sätt, lättare fortsätta med filmprojektet.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Inför nästa entreprenördag har fritidspedagogerna en önskan om att, i likhet med 2009, kunna finnas på plats tillsammans med representanter från barngruppen.

Förskoleklassen planerar att uppmuntra föräldrarna att komma till skolan och berätta om sina yrken eller undersöka möjligheten att klassen kan besöka arbetsplatsen.

År 1 – 3 planerar att bjuda in fler föräldrar till skolan för att berätta om sina yrken, länder och kulturer.

Lillängsskolan önskar att en person från kulturskolan skulle kunna vara knuten till vår verksamhet.

Vi bör införskaffa mer material som stimulerar till fortsatt intresse för omvärlden. T.ex. tidningar, OÄ-tolvan (nutidsfrågor) m.m.

2011 ska Lillängsskolan tillsammans med HUC (Barn- och fritidsprogrammet och Omvårdnadsprogrammet) och Hammarö Röda Korsrets starta ett projekt där syftet är att genom olika aktiviteter skapa förutsättningar för god hälsa och ökat välbefinnande. Projektet drivs och finansieras av Röda Korset.

BEDÖMNING OCH BETYG/HATTSTUGAN

Mål:

Vid Hammarö kommuns skolor skall eleverna bedömas på ett likvärdigt sätt. Personalen inom förskola och skola behöver ytterligare kunskap i bedömning och betyg i perspektivet 1- 16 år.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Vi använder oss av utvecklingsnunnan och förtydligar utveckling genom portfoliopärmar. Vi gör barnintervjuer. Personalen dokumenterar barnens utveckling och har samtal om verksamhetens innehåll med skolans specialpedagog.

Resultat:

Barnens portfoliopärmar innehåller bl.a. teckningar, nedskrivna intervjuer och fotografier. Portfolioarbetet är en pågående utvecklingsprocess som vi jobbar aktivt med. Barnen tycker om att följa sin egen utveckling, men vi har inte uppfyllt målet att göra pärmarna tillgängliga så att barnen kan ta fram dem själva.

Analys:

Vi är nogga med att inte bedöma enskilt barn, vi anpassar verksamheten efter barngruppens behov och intressen. Utvecklingsnunnan hjälper pedagogerna att tydliggöra barnens utveckling och vid eventuell oro kontaktas specialpedagogen för en ev. pedagogisk utredning gällande utveckling av verksamhetens olika arbetssätt. Anledningen till att förra årets åtgärd för ökad måluppfyllelse gällande portfoliopärmarnas placering inte uppfyllts är att avdelningen i nuläget har många små barn.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi kan förbättra vår bedömarkompetens när det gäller vårt eget arbete och förskolans organisation.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Utveckla arbetet med dokumentation.

Komplettera barnintervjuer och portfolio med lekobservationer.

Implementera den reviderade läroplanen Lpfö 98 och synliggöra den i verksamheten.

BEDÖMNING OCH BETYG/KLIPPAN

Mål:

Vid Hammarö kommuns skolor skall eleverna bedömas på ett likvärdigt sätt. Personalen inom förskola och skola behöver ytterligare kunskap i bedömning och betyg i perspektivet 1- 16 år.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Två pedagoger från särskolan har deltagit i Steve Wretmans föreläsning om betyg och bedömning inom grundskolan.

Personalgruppen har schemalagda elevsamtal där elevernas utveckling följs upp.

Skolans specialpedagog har deltagit i verksamheten och gjort pedagogiska kartläggningar.

Dokumentation görs av arbetspass och andra situationer i form av film, bilder, observationer och arbetsmaterial. Elevernas lokala pedagogiska planeringar ligger till grund för bedömningar av måluppfyllelsen.

Resultat:

Dokumentationen och de pedagogiska kartläggningarna har stärkt personalen i dess arbete och genom de lokala pedagogiska planeringarna synliggörs elevernas utveckling.

Analys:

I och med att vi har kommunens enda enhet för år 1 -6 så har vi ingen möjlighet att föra diskussioner med andra, likvärdiga, enheter. Av den anledningen är extra värdefullt att ha tillgång till skolans specialpedagog. Vi behöver arbeta mer med bedömningsunderlag och European Agency for Development in Special Needs Education skriver i sin skrift ”Bedömning och inkludering – riktlinjer och metoder” (2007) att särskolan behöver utveckla bra system för kontinuerlig bedömning i undervisningssyfte.

Bedömning av måluppfyllelse:

Vi anser att eleverna utifrån sina förutsättningar är på god väg att nå målen i träningskolans fem olika ämnesområden; estetisk verksamhet, kommunikation, motorik, vardagsaktiviteter och verklighetsuppfattning.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Implementering av Lgr 11 och de nya kursplanerna för särskolan. Arbeta fram rutiner i arbetet med bedömningsunderlag.

BEDÖMNING OCH BETYG/GRUNDSKOLAN MED FÖRSKOLEKLASS

Mål:

Vid Hammarö kommuns skolor skall eleverna bedömas på ett likvärdigt sätt. Personalen inom förskola och skola behöver ytterligare kunskap i bedömning och betyg i perspektivet 1- 16 år.

Insatser/åtgärder för att nå målen:

Förskoleklassens elever följs upp i en diagnos i Bornholmsmaterialet och genom en matematikmatris som utgår från målen.

Personalen har regelbundna elevsamtal med skolans specialpedagog. Vid dessa samtal sker en genomgång av de elever som riskerar att inte nå målen, både när det gäller kunskapsmål och sociala mål. Utifrån den dialogen bestäms det om det ska utformas ett åtgärdsprogram på tre nivåer för att utveckla verksamheten.

Älven och Ängen har återkommande arbetslagsdiskussioner för att säkerställa en likvärdig bedömning. Vidare har de börjat använda sig av "Nya språket lyfter" i ämnet svenska och "Förstå och använda tal" i matematiken.

Vid utvecklingssamtal förs en dialog med vårdnadshavaren och eleven. Vidare förs enskilda samtal mellan elev och pedagog under läsårets gång.

Pedagogerna i år 4-6 har under året påbörjat arbetat med att implementera Lgr 11 och utforma lokala pedagogiska planeringar. De har deltagit i en föreläsning kring betyg och bedömning. Vidare har de börjat använda sig av "Nya språket lyfter" i ämnet svenska och "Förstå och använda tal" i matematiken.

Performansanalys genomförs med elever som har svenska som andraspråk. Bedömning från modersmåls läraren lämnas till klassläraren för att ingå i elevens utvecklingssamtal.

Skolans specialpedagog har deltagit i verksamheten och gjort pedagogiska utredningar.

Resultat:

Samtliga elever i förskoleklassen nådde målen i svenska och matematik. Våra bedömningar har skett i svenska, matematik och på det sociala planet. Vi upplever att studiecirkelarna har hjälpt oss i vår strävan efter en likvärdig bedömning.

Vi har en gemensam grund att stå på och därigenom fått ett likvärdigt språk och gemensamma dokumentationsmallar. Kommunikation med år 7 – 9 har förbättrats.

Vid utvecklingssamtal tar vi upp elevers flerspråkiga situation för de elever med annat modersmål än svenska.

Analys:

Resultaten visar att förskoleklassens pedagoger har ett välfungerande upplägg och måluppfyllelsen är god.

Genom att samtliga lärare genomgått samma fortbildning ökar samsynen och det underlättar bedömningen.

Lärare och elever har utvecklat sin förmåga att bedöma kunskapsmålen.

Utifrån performansanalysen samtalar pedagogerna med lärarna om elevens språkutveckling och behov av undervisning. När performansanalysen jämförs med förra årets analys blir elevens språkutveckling synlig år från år. Flerspråkiga elevers situation vid inläring ser mycket olika ut beroende på hur långt de olika språken utvecklats.

Bedömning av måluppfyllelse:

Pedagogerna upplever att vi fått en mer likvärdig bedömning i kommunen genom de olika mätverktyg som tagits fram samt olika utbildningar.

Åtgärder för ökad måluppfyllelse:

Pedagogerna i förskoleklassen arbetar vidare och strävar efter att vara så tydliga med målen att eleverna alltid vet vilka mål de jobbar mot.

Vi önskar en modersmålsundervisning till de elever som inte har kunnat erbjudas detta t.ex. för att de inte är fem elever som har samma modersmål.

Studiecirkelarna i F-3 och 4-9 vad gäller matematik ska slutföras.

Vi ska arbeta vidare med att låta eleverna utvärdera sitt eget arbete. (Både kunskapsmål och sociala mål)

De skriftliga omdömena ska utvecklas vidare och diskussioner runt bedömning ska fortsätta på AAPT-tid.

UPPFÖLJNING/UTVÄRDERING/LILLÄNGENS REKTORSENHET

Insatser:

- * Alla medarbetare har personliga mål som har en koppling till ett arbetslagsgemensamt mål. Målen utvärderas i medarbetarsamtal.
- * Eleverna utvärderar regelbundet sina mål och de har utvecklingssamtal med IUP och skriftliga omdömen minst en gång per termin och eleverna för återkommande måldiskussioner med sina lärare.
- * Samtliga barn på Hattstugan har en utvecklingskurra som följer upp utvecklingen inom perception och motorik, språk och begrepp, konstruktion och kreativitet samt socialt samspel.
Till stöd inför utvecklingssamtalen har pedagogerna gjort en utvecklingsplan som presenteras för föräldrarna. Inför dessa samtal får föräldrarna även ett underlag med frågor som de ska besvara inför mötet det frågor som berör barnets trygghet och lärande. Under vårterminen erhöll föräldrarna en enkät där de fick svara på hur de upplever verksamheten.
- * Alla elever har besvarat en trivselenkät som delades ut av likabehandlingsgruppen. Alla elever har utvecklingssamtal med IUP – uppföljning minst en gång/termin
- * Utifrån ”Allmänna råd och kommentarer, Kvalitet i fritidshem” har fritidspedagogerna, i samarbete med skolan specialpedagog, påbörjat ett utvecklingsarbete. De har bl.a. tagit fram en utvärderingsmodell som kommer att användas fr.o.m. vt -11.
- * Pedagoger och elever i förskoleklass utvärderar kontinuerligt arbetet med MåBra och där ingår även systemet med rastkompisar.
I övrigt utvärderas även högläsningsböcker och olika arbetssätt jämförs och analyseras. Eleverna följs upp via Bornholmstest och mattematriser.
- * Eleverna i år 4-6 utvärderar/följer upp sina mål varje vecka och när ett arbetsområde är klart. (både kunskapsmål och sociala mål)
Fr.o.m. ht-10 har eleverna i år 6 provat att ha mentorstid 1 gång/mån. År 4-5 har provat på ett liknande upplägg, men inte i lika stor omfattning.
- * Dokumentation runt LUS, DLS, Adlers färdighetstest, portfolio, språket lyfter, förstå och använda tal, Nationella prov m.m. sker löpande och materialet används som underlag till skriftliga omdömen, men även som underlag vid diskussioner om vart resurser/stödinsatser behövs.
- * Redovisning av måluppfyllelse år 5 i Idrott och hälsa:
Ämnet består av 7 mål att uppnå. 100 % klarade 6 av målen. En elev klarade inte målet: ”Ha god vattenvana, vara trygg i vatten, kunna simma 200 m varav 50 m på rygg och hantera nödsituationer vid vatten”. Eleven klarar 200 meter men inte med ordentliga simtag.
- * Redovisning av måluppfyllelse i Slöjd:
Ämnet består av 5 mål att uppnå. 100 % klarade alla målen.

- * Redovisning av måluppfyllelse i Bild:
Ämnet består av 4 mål att uppnå. 100 % klarade 3 av målen. En elev klarade inte målet: ”Kunna framställa bilder och former med hjälp av olika redskap och tekniker” men beräknas nå målet i år 6.
- * Redovisning av måluppfyllelse i Teknik:
Ämnet består av 3 mål: 100 % klarade alla målen.
- * Rektor gjorde en utvärdering med samtliga elever som gick vidare till år 7. De fick besvara följande frågor:
 1. Nämn tre saker som varit bra under er tid på skolan? Svaren var blandade men innebandyturneringen, blocktiden, storleken på skolan, lekiaden, kompisar, utflykter och tiderna kom upp.
 2. Nämn tre saker som kunde ha varit bättre? Här nämnde de flesta skolmaten och att de saknade en cafeteria.
 3. Vilket råd skulle ni vilja ge de elever som börjar på mellanstadiet nästa läsår? Var dig själv, var snälla mot varandra, gå inte efter gruppträck, gör läxorna, var uppmärksam, bråka inte med varandra eller mobba andra.
 4. Nämn tre saker som utmärker en bra lärare: Kunnig, humor, snäll, hård men rättvis, kunna hantera konflikter utan att bli arg, behandla alla elever lika. Det övervägande svaret var snäll.
 Utvärderingen gjordes utifrån att vi på skolan behöver ta reda på elevernas åsikter när de lämnar oss för att analysera dem. Fråga 4 kan också användas vid inskolningen av nya elever i 4an. ”De här råden fick ni från era kamrater som nu går i 7an.”
- * Rektorn har tillsammans med Ängens och Älvens pedagoger gjort en utvärdering av den nya organisationen med alla föräldrar i F-3: Alla i år 3 var positiva till den nya organisationen – det som lyftes fram är att det är bra med åldershomogena klasser, att pedagogerna är duktiga och att barnen fått fler kompisar.
I år 2 tyckte man också överlag att det var bra med åldershomogena klasser och nämner att det är bra för kunskapsinläringen och att barnen lättare hittar kompisar. Den stora klassen nämns som det som varit mindre bra.
F-1 är positiva och så gott som alla föräldrar nämner att uppdelningen av fritidsavdelningarna i en F-1 och en 2-5 avdelning varit positiv utifrån att eleverna mer får göra saker utifrån sin ålder och mognad.
- * Performansanalys med flerspråkiga elever är ett arbetssätt för att kunna göra en prioritering av elevernas behov av stöd. Skolan har schemalagda möten under hela läsåret där förberedelseklassens lärare och svenska som andraspråks lärare, skolans specialpedagog och rektor deltar. Vi samtalar om skolans möjligheter att stödja elevernas språkutveckling och undervisning. Här prioriterar vi också undervisningen utifrån elevernas behov.
- * Projektet ”Myter och Musik” i år 4 utvärderades i mars 2010: Både eleverna och deras lärare gav en positiv utvärdering där eleverna lyfte teatern, sångerna, att öva och träna, att lära sig och föreställningen som positivt bland mycket annat. Lärarna lyfter att det är kul att nå mål (kunskapsmål inom svenska, musik, engelska, so och bild samt de sociala målen i läroplanen) på andra sätt än det traditionella.
- * MåBra har utvärderats och trenden är att eleverna har en ökad positiv inställning till

MåBralektionerna. 61 % tycker att lektionerna är bra, medan 28 % tycker de är varken bra eller dåliga. Eleverna lyfter fram massage, Heta Stolen, Komplimang-korgen och 4-hörövningar som de bästa inslagen i lektionerna. De klasser som haft teater på MåBra säger att det varit det bästa inslaget.

* Likabehandlingsplanen har utvärderats av skolans specialpedagog tillsammans med kuratorn: Enligt vår plan intervjuades 15 slumpvis utvalda elever. Resultat:

- Alla på år 4-6 vet att det finns en "Likabehandlingsplan" på skolan. De svarar att gruppen har presenterat sig och eleverna har nyss svarat på en enkät.
- Några av de yngre eleverna vet inte vad "Likabehandlingsplan" är. De som svarat ja har samma svar som de äldre eleverna.
- Alla eleverna svarar att de pratar regelbundet i klassen om hur man ska vara mot varandra.
- Några av de äldre eleverna svarar att vuxna griper in om något hänt men att de inte alltid ser det som sker. Några av de yngre eleverna säger att vuxna griper in ibland.
- Alla eleverna tycker att vuxna föregår med gott exempel.
- Två av de yngsta eleverna vet inte vad som sker om någon bryter mot reglerna på skolan men övriga vet.
- Vuxna behöver bli bättre på att följa upp problem/konflikter så att de upphör.
- Alla tillfrågade elever har kamrater i klassen.
- Alla har någon att prata med på skolan om det hänt dem något.

Åtgärder för förbättringar:

Lillängens rektorsenhet kommer att fokusera på att implementeringen av Lgr 11, de nya kursplanerna, den reviderade Lpfö samt skollagen (2010:800) blir väl genomförd.

SAMMANFATTNING LILLÄNGENS REKTORSENHET.

Hattstugan:

Under det gångna året har Hattstugans pedagoger bl.a. fokuserat på att hjälpa barnen att utveckla sin empatiska förmåga. Till vår hjälp har vi använt oss av olika värdegrundsövningar. Vi ser att barnen har fått en ökad förståelse för vad som är rätt och fel och de säger till om någon behandlas illa. Miljöarbetet har framskridit väl och det nybildade miljörådet är ett av flera delmål som ska uppnås innan avdelningen kan ansöka om Grön Flagg. Inför 2011 kommer vi att arbeta för att implementera den reviderade upplagan av läroplanen för förskolan.

Det finns svårigheter när det gäller organisationen eftersom Hattstugan är en ensamavdelning, vilket innebär att de själva måste sköta all öppning och all stängning. När det inte finns någon att samarbeta med under tider när barnantalet är färre, innebär det att schemat blir svårt att få ihop när det gäller raster, egenplanering och avdelningsplaneringar. Att avdelningen dessutom sköter köksgöromålen före och efter måltider gör det än mer problematiskt att få tiden att räcka till schemamässigt.

Fritidshemmen:

Fritidspedagogerna upplever att det hänt mycket inom deras verksamhet det gångna året. De har landat i omorganisationen och trivs med uppdelningen av grupperna.

Strukturen har ökat och de har funnit vägar för att höja och synliggöra barnens inflytande.

Överlag är det högre fokus på pedagogernas yrkesroll och det är också något som nätverksgruppen kommer att arbeta med framåt. Inför 2011 kommer de att inrikta sig på att bibehålla och utveckla innehållet i verksamheten samt arbeta för att upprätthålla en uppdaterad hemsida.

Förskoleklassen:

Organisationen F-1 i tre klasser var inte optimal. Vi förskollärare fann att eleverna i förskoleklassen inte fick tillräckligt med tid för lek och undervisning. Den tid på dagen (morgonen) då de är mest receptiva var grupperna blandade. Vi kunde dock inte se någon skillnad i slutresultatet och föräldrarna var nöjda. Pedagogerna såg fram emot återgången till åldershomogena grupper och ett eget klassrum.

Sedan höstterminens start har vi bedrivit vår verksamhet i ett eget klassrum och nu känner vi arbetsro samt att vi fått mer utrymmen för lek. Vi har numera rum för både dock- och bygglek, vilket vi saknat tidigare. Inför 2011 kommer vi att arbeta vidare på den inslagna linjen.

Älven och Ängen:

Arbetslagen har lagt fokus på att den nya organisationen med åldershomogena klasser ska bli bra. De stora klasserna i år 2 och år 3 har gjort att mycket resurs har lagts på arbetslaget Ängen. Vi ser en positiv utveckling vilket förhoppningsvis visar att vi prioriterat rätt.

Oceanen:

Vi vill sammanfatta året under följande rubriker: Ökad medvetenhet om målen i läroplanen, avsatt tid för elevernas Lpp, arbete runt språkbruket, läsprojekt, kulturgarantin, mattefortbildning, elevinflytande, ämnesövergripande temarbeten och aktiva elever på rasterna.

Detta år har präglats av glada/nöjda elever på Oceanen där vi upplever att våra insatser har gett resultat. Vi är tacksamma för den personalförstärkning vi har fått i slutet av året. Det har lett till att ordinarie personal har kunnat sätta sig in i Lpp och skriftliga omdömen på ett medvetet sätt. Vi har även påbörjat arbetet med Lgr 11.

Klippan:

Klippans övergripande mål för 2010 har handlat om språk och kommunikation. En pedagog har gått en kurs i tydliggörande pedagogik, teeach. Utifrån det har kunskapen om hur vi på olika vis skapar möjligheter för kommunikation ökat och vi har arbetat med att framställa olika språkträningsmaterial. Flexiboarden och andra anpassade hjälpmedel har hjälpt eleverna att utvecklas och vi ser att kommunikationsförmågan förbättrats, men det är ett ämnesområde som vi inom särskolan alltid kommer att sträva efter att utveckla. Inför 2011 har vi valt att fokusera på att skapa olika sinnesstimulerande miljöer.

Förberedelseklassen:

Förberedelseklassen har arbetat inom tre områden: kulturmöten och värderingar, språkutveckling och modersmålets betydelse samt information och föräldrarnas delaktighet år 2009. Detta sammanfattar även året 2010 dessutom har vi ägnat mycket tid till att anskaffa böcker som eleverna kan identifiera sig med och som engagerar eleverna. Vi deltar också i matematik fortbildningen "Att förstå och använda tal" Det är mycket viktigt i elevernas språkutveckling att förstå innebörden i matematiska begrepp.

Ekonomi

Eftersom skolan är i en fas där elevantalet minskar så handlar det om att personalstyrkan måste vara flexibel.

Förskoleavdelningen Hattstugan har, som alla andra förskoleavdelningar i Hammarö kommun, en fast personalstyrka på 3,0. I slutet av läsåret prioriterades 20 % extra personal för att pedagogerna på avdelningen skulle få tid att skriva sin kvalitetsredovisning samt sätta sig in i den nya reviderade läroplanen för förskolan. Jag upplever att förskollärarna skulle ha mer tid i sin tjänstgöring till planering, men för det krävs en utökning av personalstyrkan som jag i år inte har prioriterat. 2011 bör Hattstugan prioriteras vad gäller ökad personalstyrka under tidsbegränsad omfattning så att förskollärarna får tid att arbeta med den reviderade läroplanen Lpfö 98. 2011 startas därför med att Hattstugan har en extra pedagog en månad för att förskollärarna ska få chansen att förbereda och planera verksamheten.

Grundskolans verksamhet fungerar bra, mycket på grund av att kommunen prioriterar elever i behov av stöd när tilldelning sker, men också för att pedagogerna söker, och går den fortbildning som krävs, för att driva utvecklingen framåt och för att kunna möta varje enskild elev efter dess förutsättning.

Fritidshemmen har i år varit något överdimensionerad, eftersom omorganisationen krävde, för att resultatet skulle bli bra, att fritidspedagogerna fick utrymme till att planera sin "nya" verksamhet. Mycket tid har lagts på att utveckla kvalitén i fritidshemmen och till att höja fritidspedagogernas status. Prioriteringen av fritidshemmen kan inte bibehållas 2011.

Grundskolan med förskoleklass har varit svårorganiserad. Elevantalet har gjort att klasserna varit stora. Skolan har därför prioriterat 1,5 lärartjänst/klass samt anställt ytterligare 2 resurspedagoger/elevassistenter. 2011 kommer att startas med samma prioritering, men måste förändras inför läsåret 2011/12 utifrån tilldelad budget.

Skolan har också en specialpedagog, 2,5 speciallärare och 2 lärare som arbetar i förberedelseklassen.

Året har varit tufft, mycket på grund av de stora klasserna och det ekonomiska utrymmet som gjort det omöjligt att ha färre elever/klass.

Prioriterade områden 2011

Omorganisationen i augusti 2009 har utvärderats, då vi gick från åldersintegrerade klasser till åldershomogena. De flesta är nöjda, men en omorganisation "tar på" krafterna och sätter sig inte direkt. Vi måste därför fortsätta att lägga fokus på arbetslagsutveckling.

Brukarenkätens resultat rörande **bemötande** visar att vi måste lägga mycket kraft på hur vi bemöter våra elever och föräldrar. Många forskare (bl.a. Reddy, Rhodes & Mulhall, 2003 och Henriksson & Rydell, 2004) har lyft fram att relationen mellan lärare och elev är en positiv skyddsfaktor som bidrar till att elevernas skolstress minskar och deras resultat ökar. Diskussioner i massmedia och från ledningen om Lillängsskolans vara eller icke vara har varit olycklig för skolan. Bland annat har sexåringar valt bort oss, för att inte riskera att få byta skola längre fram.

Idag är sortering inbyggt i systemet. Möjligheten att välja har gjort att man byggt in en sorteringsmekanism redan innan barnen kommer till förskola, skola och fritids. Den bärande idén om en skola och förskola för alla har alltså i praktiken omöjliggjorts av den nya svenska valfrihetsmodellen. Det finns ett otal studier som visar de segregerande konsekvenserna av valfrihet av skola och förskola, på olika nivåer. Detta konstateras också i flera statliga utredningar, bland annat i Skolverkets (2010) ”Vad påverkar resultaten i svensk grundskola?”. Detta gör att vi måste arbeta med att **öka statusen** på skolan. Vi måste börja med oss själva och tänka på vilka signaler vi skickar ut om skolan. Det måste synas, höras och kännas vilka värden Lillängsskolan står för, så att fler elever väljer oss.

Skolan har tillsammans med Mörmo 7-9 sökt, och fått, ett bidrag från skolverket för utveckling av matematiken som, tillsammans med satsningen i F-3 (Läsa, räkna och skriva) ska leda till ökad måluppfyllelse. **Studiecirkeln** kommer att vara avslutade hösten -11, för att eventuellt fortsätta i någon annan form.

Rektor har tillsammans med ledningsgruppen arbetat fram ”skolegna” IUP-blanketter och blanketter för självvärdering och skriftliga omdömen. Dessa har använts höstterminen 10, och ska utvärderas vårterminen 11. Uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram på grupp- och organisationsnivå behöver också utvecklas.

Vi måste ha fokus på att **utvärdera verksamheten** och tänker därför skapa en utvärderingssnurra för Lillängens rektorsenhet, där det ska framgå när, vad och av vem.

Alla arbeten är viktiga men det viktigaste arbetet vi har framför oss är att **implementeringen av de nya läroplanerna, kursplanerna samt skollag** ska landa så att alla som arbetar inom skolan känner sig förtrogna med våra styrdokument.

Reflektion av rektor:

Skolan förvaltar ett brett och viktigt samhällsuppdrag. Å ena sidan handlar det långsiktigt om att ge enskilda individer delaktighet i både yrke och samhälle. Skolans uppdrag är här att ge alla elever, oavsett bakgrund, en likvärdig utbildning, oavsett var i landet eller på vilken skola den anordnas. Å andra sidan finns skolans ansvar för elevernas personliga utveckling. Eleverna ska rustas till att leva tillsammans i en demokratisk, mångkulturell miljö som aktiva samhällsmedborgare idag och i framtiden.

Jag är stolt över att säga att pedagogerna på Lillängsskolan alltid har dessa uppdrag i fokus. För att fortsätta på den inslagna vägen, med arbetslagsutveckling, likabehandlingsarbetet och skolutveckling med fokus på kunskapsmålen krävs att all personal tar ansvar och leder skolan mot våra prioriterade mål. Man kan fråga sig vem som egentligen leder en skolan. Jag som rektor bär naturligtvis det formella ansvaret men jag är övertygad om att det är samarbetet mellan mig och min personal som utgör det verkliga ledarskapet./ *Lotta*

